

KOMISJA EUROPEJSKA

MEMO

Stan na 1 lipca 2022 r.

Pytania i odpowiedzi – prawa obywateli Unii w Zjednoczonym Królestwie po wygaśnięciu okresu przejściowego

Poniższy dokument zawiera informacje na temat praw obywateli Unii w Zjednoczonym Królestwie na dzień 31 grudnia 2020 r., przedstawionych w części drugiej umowy o wystąpieniu, która weszła w życie dnia 1 lutego 2020 r.

Poniższy dokument dotyczy głównie sytuacji prawnej mającej zastosowanie na dzień 1 stycznia 2021 r. Zaktualizowano go jednak, aby uwzględnić fakt, że upłynął już okres dodatkowy (tj. termin składania wniosków o nowy status na mocy umowy o wystąpieniu).

Opis praw krajowych Zjednoczonego Królestwa oraz wdrożenia przez Zjednoczone Królestwo umowy o wystąpieniu opiera się na informacjach, które obecnie posiadamy.

Spis treści

1.	Okres przejściowy	2
2.	Kogo chroni umowa o wystąpieniu?	3
•	<i>Warunki pobytu – więcej szczegółów</i>	5
•	<i>Zasady dotyczące nieobecności</i>	9
•	<i>Przypadki szczególne</i>	11
3.	Członkowie rodziny	13
4.	Prawa pobytu	19
•	<i>Zarządzanie umową o wystąpieniu</i>	22
5.	Przepisy dotyczące wjazdu i wyjazdu	26
6.	Przestępstwa i nadużycia	28
7.	Procedury administracyjne	30
•	<i>Wnioski złożone po terminie</i>	37
8.	Kwalifikacje zawodowe	43
•	<i>Kwalifikacje zawodowe w obecnych przepisach UE</i>	43
•	<i>Kwalifikacje zawodowe w umowie o wystąpieniu</i>	45
9.	Ubezpieczenie społeczne	47
10.	Przydatne linki	56

1. Okres przejściowy

1.1. Okres przejściowy: czym był i co oznaczał, jeżeli chodzi o prawa obywateli?

Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej w dniu 31 stycznia 2020 r.

Obie strony zgodziły się jednak na okres przejściowy trwający od 1 lutego 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. W okresie przejściowym Zjednoczone Królestwo nie było już państwem członkowskim Unii Europejskiej i nie uczestniczyło w procesie decyzyjnym UE.

Wszystkie unijne przepisy wciąż miały jednak zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa oraz na jego terytorium we wszystkich obszarach polityki. Zjednoczone Królestwo pozostało w unii celnej UE, a także na jednolitym rynku, zachowując wszystkie cztery wolności.

Unijne prawo dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii miało zatem w dalszym ciągu pełne zastosowanie w okresie przejściowym (lub „okresie wdrażania”), mimo że Zjednoczone Królestwo nie było już państwem członkowskim UE.

Oznacza to, że do końca 2020 r. obywatele UE mogli korzystać w Zjednoczonym Królestwie z unijnych praw do swobodnego przemieszczania się.

1.2. Czy unijne prawo dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii wciąż ma zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie?

Nie. Unijne prawo dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii przestało mieć zastosowanie w odniesieniu do obywateli Unii w Zjednoczonym Królestwie oraz do obywateli Zjednoczonego Królestwa w UE dnia 31 grudnia 2020 r.

1.3. Czy osoby, które przybyły do Zjednoczonego Królestwa w okresie przejściowym, były traktowane w taki sam sposób jak osoby, które przybyły przed dniem 1 lutego 2020 r.?

Tak. Osoby te miały dokładnie takie same prawa na mocy unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli Unii jak osoby, które przybyły do Zjednoczonego Królestwa przed jego wystąpieniem z UE. Ich prawa podlegały także takim samym restrykcjom i ograniczeniom.

2. Kogo chroni umowa o wystąpieniu?

2.1. Kogo w Zjednoczonym Królestwie dotyczy umowa o wystąpieniu?

Aby skorzystać z umowy o wystąpieniu, obywatele Unii i członkowie ich rodzin wymienieni w umowie o wystąpieniu musieli legalnie przebywać w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi swobodnego przemieszczania się obywateli Unii w dniu 31 grudnia 2020 r., kiedy zakończył się okres przejściowy.

Umowa o wystąpieniu nie wymagała, aby dana osoba była fizycznie obecna w Zjednoczonym Królestwie w dniu zakończenia okresu przejściowego – dopuszczalne były czasowe nieobecności, które nie mają wpływu na prawo pobytu, oraz dłuższe nieobecności, które nie mają wpływu na prawo stałego pobytu. Szczegółowe informacje na temat nieobecności można znaleźć poniżej.

Wystarczyło legalne zamieszkiwanie w Zjednoczonym Królestwie w dniu 31 grudnia 2020 r. Nawet jeśli obywatel Unii nie mieszkał w Zjednoczonym Królestwie przez żaden określony czas przed dniem 31 grudnia, wystarczył przyjazd tego dnia.

Aby móc zostać, obywatele Unii i członkowie ich rodzin musieli przebywać legalnie w Zjednoczonym Królestwie także po zakończeniu okresu przejściowego. Warunki materialne pobytu na mocy umowy o wystąpieniu są zasadniczo takie same jak warunki przewidziane na mocy przepisów unijnych.

Obywatele Unii i członkowie ich rodzin, którzy spełnili te warunki, muszą ubiegać się o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed końcem okresu dodatkowego. Niezłożenie wniosku w terminie może prowadzić do utraty wszelkich praw na mocy umowy o wystąpieniu.

Warunki uzyskania nowego statusu pobytu na podstawie umowy o wystąpieniu powinny odzwierciedlać warunki określone w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się (w art. 6 i 7 przyznano prawo pobytu do pięciu lat osobom, które pracują lub mają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne; w art. 16–18 przyznano prawo stałego pobytu osobom, które przebywały legalnie przez okres pięciu lat).

Obywatele Unii i członkowie ich rodzin muszą ubiegać się o status pobytu na mocy systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Na potrzeby przyznawania statusu pobytu na mocy systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej Zjednoczone Królestwo podjęło decyzję, że nie będzie oceniane, czy osoby wnioskujące o status pobytu spełniają wszystkie warunki wymagane na mocy umowy o wystąpieniu.

Zjednoczone Królestwo zapewnia szczegółowe informacje na temat systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej pod adresem: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2. W kilku słowach, co jest niezbędne, aby zostać w Zjednoczonym Królestwie?

Trzy rzeczy. Aby kwalifikować się do zostania, obywatele Unii i członkowie ich rodzin muszą:

- 1) w dniu 31 grudnia 2020 r. posiadać prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z unijnymi przepisami,
- 2) a także spełniać warunki dotyczące pobytu po dniu 31 grudnia 2020 r. oraz
- 3) złożyć wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego.

2.3. Czym jest okres dodatkowy?

Umowa o wystąpieniu chroni prawa obywateli Unii i członków rodzin obywateli Unii, którzy dnia 31 grudnia 2020 r. zamieszkiwali w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z prawem Unii.

Przed końcem okresu przejściowego nie muszą oni ubiegać się o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Umowa o wystąpieniu zapewnia, aby mieli oni co najmniej sześć miesięcy na złożenie wniosku.

Okres ten, czyli okres po zakończeniu okresu przejściowego, a przed upływem terminu składania wniosków, nazywa się okresem dodatkowym. Zgodnie z krajowymi przepisami Zjednoczonego Królestwa termin składania wniosków upływa z dniem 30 czerwca 2021 r.

Podczas okresu dodatkowego chronieni obywatele Unii oraz członkowie ich rodzin (którzy dnia 31 grudnia 2020 r. zamieszkiwali w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z prawem Unii) korzystają z prawa pobytu, którego istnienie się domniemywa (tzw. fikcja prawna). Osób tych nie można usunąć z wyjątkiem sytuacji popełnienia przez nie przestępstwa.

Wnioski o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej po zakończeniu okresu dodatkowego mogą nie być przyjmowane. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.4. Unijne prawo w zakresie swobodnego przemieszczania się obywateli Unii – czego ono dotyczy?

W świetle przepisów UE obywatele UE i członkowie ich rodzin posiadają prawo pobytu we wszystkich państwach członkowskich innych niż państwo, którego są obywatelami, na mocy różnych instrumentów prawa UE, takich jak:

- a) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 21, 45, 49 lub 56),
- b) dyrektywa w sprawie swobodnego przemieszczania się,
- c) rozporządzenie w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii.

W większości przypadków szczegółowe przepisy dotyczące przemieszczających się obywateli UE można znaleźć w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się. Do tego właśnie dokumentu najlepiej sięgnąć, aby dowiedzieć się więcej na temat:

- nabytych praw i przywilejów,
- praw członków rodziny,
- warunków związanych z prawem pobytu,
- procedur administracyjnych oraz
- zabezpieczeń chroniących prawo pobytu.

Obywatele Unii i członkowie rodzin obywateli Unii, którzy zamieszkują w Zjednoczonym Królestwie i spełniają warunki określone w prawie Unii przed okresem przejściowym i po jego zakończeniu, są chronieni umową o wystąpieniu.

- *Warunki pobytu – więcej szczegółów*

2.5. Jestem Czeszką i przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa w 2017 r. Pracuję w miejscowym szpitalu. Czy mogę tutaj zostać po dniu 31 grudnia 2020 r.?

Tak. Jeżeli Pani pracuje (albo jeżeli będzie Pani na przykład pozostawać bez pracy w sposób niezamierzony w rozumieniu art. 7 ust. 3 dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się, rozpocznie Pani pracę na własny rachunek, zostanie Pani studentką lub osobą poszukującą pracy), może Pani pozostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego.

Przysługuje Pani prawo przebywania w Zjednoczonym Królestwie na mocy umowy o wystąpieniu po zakończeniu okresu przejściowego. Aby zachować prawo pobytu, konieczne jest spełnienie zasadniczo tych samych warunków materialnych, które miały zastosowanie przed zakończeniem okresu przejściowego na mocy unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli Unii.

Należy złożyć do władz Zjednoczonego Królestwa wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu dodatkowego. Po pięciu latach legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie Pani mogła ubiegać się o zmianę swojego statusu na pobyt stały, który daje więcej praw i lepszą ochronę. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi [tutaj](#).

2.6. Pochodzę z Polski. Mieszkam i studiuję w Zjednoczonym Królestwie. Czy muszę rozpocząć pracę, żeby zachować moje prawa w tym kraju?

Umowa o wystąpieniu chroni obywateli UE przebywających w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z warunkami, od których uzależniają prawo pobytu unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii. Warunki te są spełnione, jeżeli obywatele UE:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek lub
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne lub
- są członkami rodziny innej osoby, która spełnia powyższe warunki lub
- nabyli już prawo stałego pobytu (i tym samym nie podlegają już żadnym warunkom).

Aby zamieszkiwać w danym państwie jako student, trzeba posiadać wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne. Możliwe jest przechodzenie między wymienionymi kategoriami (na przykład w przypadku zakończenia studiów celem rozpoczęcia pracy). Zachowaj Pan swoje prawa, dopóki będzie Pan spełniać warunki dla co najmniej jednej kategorii.

Proszę zwrócić uwagę, że Zjednoczone Królestwo zdecydowało się uchylić niektóre z tych warunków i nie wymaga od obywateli Unii lub ich rodzin zamieszkujących w Zjednoczonym Królestwie wykazania, że są pracownikami lub posiadają ubezpieczenie zdrowotne.

Warunkiem wstępnym zachowania swoich praw jest jednak złożenie do władz Zjednoczonego Królestwa wniosku o nadanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed zakończeniem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.7. Czy obywatelom UE, którzy przybyli do Zjednoczonego Królestwa w poszukiwaniu pracy na kilka miesięcy przed końcem okresu przejściowego, przysługuje jakakolwiek ochrona?

Tak. Obywatele UE przebywający w Zjednoczonym Królestwie, którzy przed zakończeniem okresu przejściowego będą nadal poszukiwać pracy, mają prawo pozostać w tym państwie przez okres sześciu miesięcy od dnia przyjazdu (lub dłużej, jeżeli istnieje realna szansa, że zostaną zatrudnieni). Muszą oni złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.8. Jestem obywatelem duńskim. Przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa w 2019 r., ale nie znalazłem pracy. Teraz skończyły mi się pieniądze. Czy mogę tutaj pozostać?

Umowa o wystąpieniu chroni obywateli UE, którzy przebywali w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z warunkami, od których uzależniają prawo pobytu unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii. Warunki te są spełnione, jeżeli obywatele UE:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek lub
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne lub
- są członkami rodziny innego obywatela UE, który spełnia powyższe warunki lub
- nabyli już prawo stałego pobytu (i tym samym nie podlegają już żadnym warunkom).

Obywatelom UE niespełniającym tych warunków w chwili zakończenia okresu przejściowego nie przysługuje na mocy umowy o wystąpieniu prawo do legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, a ich sytuacja zależy od prawa krajowego Zjednoczonego Królestwa.

2.9. Zjednoczone Królestwo zrezygnowało z warunku dotyczącego pełnego ubezpieczenia zdrowotnego. Co to oznacza?

Celem umowy o wystąpieniu jest ochrona praw, które wynikały z przepisów UE. Pełne ubezpieczenie zdrowotne stanowi warunek legalnego pobytu osób samowystarczalnych, który jest wyraźnie określony w art. 7 ust. 1 lit. b) dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się.

Zjednoczone Królestwo zdecydowało, że nie będzie wymagać od obywateli Unii posiadania pełnego ubezpieczenia zdrowotnego ani spełnienia warunku dotyczącego „autentycznej perspektywy zatrudnienia” w celu przyznania nowego statusu pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej.

2.10. Jestem obywatelką Francji i mieszkam w Paryżu, ale dojeżdżam do pracy do Londynu. Czy mogę w dalszym ciągu pracować w Zjednoczonym Królestwie?

Tak. Umowa o wystąpieniu chroni także tzw. pracowników przygranicznych. Na mocy umowy o wystąpieniu pracownik przygraniczny jest osobą, która pracuje lub prowadzi działalność gospodarczą w jednym państwie, a mieszka w innym państwie. Może Pani kontynuować pracę w Londynie, mieszkając w Paryżu. Będzie Pani musiała złożyć wniosek do władz Zjednoczonego Królestwa o wydanie nowego dokumentu, który poświadczy, że jest Pani pracownikiem przygranicznym chronionym przez umowę o wystąpieniu. Dokument ułatwi Pani podróżowanie do Zjednoczonego Królestwa, kontynuowanie tam pracy, a także wracanie do Francji.

2.11. Jestem obywatelem Unii i uzyskałem dokument stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie w 2017 r. Co się dla mnie zmienia?

Musi Pan złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Jednak skoro uzyskał Pan już dokument stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli Unii, procedura administracyjna jest prosta. Musi Pan tylko przedstawić ważny paszport lub dowód tożsamości, udowodnić, że przez pięć lat nie wyjeżdżał Pan ze Zjednoczonego Królestwa, i złożyć oświadczenie dotyczące uprzedniej karalności. Procedura jest nieodpłatna i uzyska Pan pobyt stały w Zjednoczonym Królestwie („status osoby osiedlonej”).

2.12. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa z Francji w 1964 r. i poślubiłam mojego wspaniałego męża, który jest Brytyjczykiem. Wciąż dobrze się nam układa. Rozumiem, że nie muszę robić nic, żeby zostać.

Jeżeli ma Pani pewność, że przysługuje Pani prawo do zamieszkiwania w Zjednoczonym Królestwie na mocy krajowych przepisów Zjednoczonego Królestwa (pobyt stały) i że prawa te nie zostaną zmienione w przyszłości, może Pani zrezygnować ze składania wniosku o status pobytu na mocy umowy o wystąpieniu.

Zdecydowanie zaleca się jednak, aby złożyć wniosek o status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Zapewni to Pani jednoznaczne prawo do zamieszkiwania w Zjednoczonym Królestwie, którego to prawa nie odbiorą Pani żadne zmiany w prawie Zjednoczonego Królestwa. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.13. Jestem obywatelem Malty. W 2018 r. przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa, aby pracować w sektorze budowlanym. Niestety, niedawny wypadek przy pracy sprawił, że jestem trwale niezdolny do pracy. Mam nadzieję, że nie muszę wyjeżdżać!

Nie musi Pan. Osoby, które musiały przestać pracować na skutek trwałej niezdolności do podjęcia zatrudnienia spowodowanej wypadkiem przy pracy, uzyskują prawo stałego pobytu na podstawie unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli Unii. Prawo to jest chronione również po zakończeniu okresu przejściowego.

Musi Pan złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.14. Jestem Holenderką i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 1995 r. Planuję za kilka lat przejść na emeryturę. Chcę się dowiedzieć, czy będę mogła zostać w tym kraju po przejściu na emeryturę.

Tak. Jako osoba, która mieszkała i pracowała w Zjednoczonym Królestwie przez co najmniej pięć lat, uzyskała Pani już prawo stałego pobytu i nie podlega w związku z tym żadnym dodatkowym warunkom (takim jak obowiązek kontynuowania pracy). Będzie Pani jednak musiała złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu na mocy przepisów Zjednoczonego Królestwa przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

- Zasady dotyczące nieobecności

2.15. Pochodzę z Grecji i przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa w 2018 r., żeby podjąć studia. W 2020 r. studiowałem przez pięć miesięcy we Włoszech w ramach programu Erasmus+, po czym wróciłem na brytyjski uniwersytet. Mam nadzieję, że ten wyjazd nie wpłynie na moje prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie!

Ten przejściowy okres nieobecności nie wpływa na prawa przysługujące Panu w Zjednoczonym Królestwie. Unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii stanowią, że okresy nieobecności nieprzekraczające sześciu miesięcy w roku nie naruszają ciągłości pobytu. Gwarancje te są również zawarte w umowie o wystąpieniu.

2.16. Zgodnie z umową o wystąpieniu mogę być nieobecny przez okres do sześciu miesięcy w roku i nie wpłynie to na mój status pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Co oznacza stwierdzenie „sześć miesięcy w roku”?

Zasada „sześciu miesięcy w roku” określona w umowie o wystąpieniu to ta sama zasada, którą określono w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się. Tak samo należy ją interpretować. Na mocy unijnej dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się obywateli Unii może być tymczasowo nieobecny przez okres nieprzekraczający łącznie sześciu miesięcy każdego roku. Każdy rok rozpoczyna się w rocznicę daty rozpoczęcia przez obywatela Unii pobytu w kraju goszczącym.

2.17. Jestem obywatelem Finlandii i uzyskałem prawo do stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy przepisów

unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się w 2010 r. W marcu 2017 r. wyjechałem ze Zjednoczonego Królestwa, aby studiować w Szwecji. Czy muszę wrócić do Zjednoczonego Królestwa przed końcem okresu przejściowego, aby nie stracić mojego prawa do pobytu w tym kraju?

Nie. Ponieważ posiadał Pan prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed wyjazdem, jest Pan objęty umową o wystąpieniu, jeżeli wróci Pan w ciągu pięciu lat od wyjazdu (czyli do marca 2022 r.). Musi Pan jednak złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Wniosek ten należy złożyć przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.18. Zapisalem się na Uniwersytet Manchesterski, aby rozpocząć studia w roku akademickim 2020/2021. Niestety ze względu na wszystkie ograniczenia związane z koronawirusem nie byłem w stanie fizycznie przyjechać do Zjednoczonego Królestwa. Studiuję zdalnie. Czy umowa o wystąpieniu mimo wszystko mnie chroni?

Niestety ochronę na mocy umowy o wystąpieniu zapewnia się wyłącznie tym obywatelom Unii, którzy przybyli do Zjednoczonego Królestwa przed końcem okresu przejściowego. Zjednoczone Królestwo może być bardziej elastyczne i uwzględnić wszystkie nadzwyczajne okoliczności.

2.19. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa tuż przed zakończeniem okresu przejściowego, ale niedługo potem musiałam wyjechać, aby zająć się ważną sprawą rodzinną. Czy umowa o wystąpieniu wciąż mnie chroni?

Tak. Ważne jest, że przybyła Pani do Zjednoczonego Królestwa przed końcem okresu przejściowego. Kiedy już znajdzie się Pani w Zjednoczonym Królestwie na mocy unijnego prawa dotyczącego swobodnego przemieszczania się obywateli Unii, może Pani być nieobecna przez okres do sześciu miesięcy z jakiegokolwiek powodu (lub w niektórych przypadkach dłużej) i nie wpłynie to na Pani prawa. Musi Pani jednak złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Wniosek w tym celu należy złożyć przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

- Przypadki szczególne

2.20. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa w 2006 r., żeby podjąć pracę. W kwestii praw do pobytu polegałam na moim słowackim obywatelstwie. Ostatnio uzyskałam brytyjskie obywatelstwo. Obecnie mam podwójne obywatelstwo: słowackie i brytyjskie. Jaki będzie mój status?

Posiadane obywatelstwo brytyjskie zapewnia Pani bezwarunkowe prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Od czasu naturalizacji Pani pobyt w Zjednoczonym Królestwie nie podlega już przepisom dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się. Ponieważ Pani pobyt odbywał się na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się ze względu na obywatelstwo słowackie, zapewnia to Pani również objęcie umową o wystąpieniu.

Pani brytyjskie obywatelstwo zapewnia Pani bezterminowe prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Może Pani także powoływać się na umowę o wystąpieniu np. w odniesieniu do prawa do łączenia rodzin.

2.21. Jestem Portugalczykiem i przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa wiele lat temu, żeby dołączyć do mojej żony, która jest Brytyjką. Ze względu na swoją niepełnosprawność żona wymaga mojej pomocy i opieki w pełnym wymiarze czasowym. Myślę, że mój pobyt w Zjednoczonym Królestwie jest legalny, ale nie jestem pewien, czy umowa o wystąpieniu mnie chroni.

Gwarancję ochrony praw na mocy umowy o wystąpieniu mają tylko ci obywatele UE, którzy mieszkali w Zjednoczonym Królestwie w chwili zakończenia okresu przejściowego i spełniali warunki, od których uzależniają prawo pobytu unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii.

Jeżeli spełni Pan wszystkie warunki pobytu jako samowystarczalny obywatel UE, Pana prawo do pozostania w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego jest chronione na mocy umowy o wystąpieniu.

2.22. Jestem Włochem i mieszkam z moją rodziną z Brazylii w Zjednoczonym Królestwie od 2011 r. Jak rozumiem, moje prawo do pozostania w Zjednoczonym Królestwie jest chronione, ale czy będę miał prawo powrócić do Włoch z moją rodziną, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Surinder Singh*?

Umowa o wystąpieniu chroni prawa osób, które skorzystały z przysługującego im prawa do swobodnego przemieszczania się i osiedlania w państwie członkowskim innym niż to, którego obywatelstwo posiadają. Nie chroni ona osób mieszkających w państwie, którego obywatelstwo posiadają, niezależnie od tego, czy powrócą one do kraju pochodzenia przed zakończeniem okresu przejściowego czy po jego zakończeniu.

Linia orzecznictwa w sprawie *Surinder Singh* będzie jednak miała w Pana przypadku zastosowanie, pod warunkiem że będzie Pan powracał do państwa członkowskiego, którego jest Pan obywatelem, po skorzystaniu z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu w innym państwie członkowskim UE. Nie ma znaczenia fakt, że kraj Pana pobytu wystąpił w międzyczasie z UE.

Pana prawo do pozostania w Zjednoczonym Królestwie będzie chronione wyłącznie wtedy, gdyłoży Pan wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Po powrocie do Włoch straci Pan swoje prawa wynikające z umowy o wystąpieniu oraz prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie, jeżeli pozostanie Pan poza Zjednoczonym Królestwem przez okres dłuższy niż pięć lat. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

2.23. Jestem Meksykanką i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie z moją pięcioletnią córką posiadającą obywatelstwo brytyjskie, będąc jej głównym opiekunem zgodnie z zasadą sformułowaną w wyroku w sprawie *Ruiz Zambrano*. Czy mogę zostać?

Gwarancję ochrony praw na mocy umowy o wystąpieniu będą miały tylko te osoby, które mieszkały w Zjednoczonym Królestwie w chwili zakończenia okresu przejściowego i spełniały warunki, od których uzależniają prawo pobytu unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii.

Umowa o wystąpieniu nie dotyczy osób, które przebywają w Zjednoczonym Królestwie wyłącznie na podstawie obywatelstwa UE ich brytyjskich członków rodziny. Przepisy krajowe Zjednoczonego Królestwa w chwili obecnej umożliwiają takim osobom uzyskanie nowego statusu pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Powinna Pani zasięgnąć porady prawnej.

3. Członkowie rodziny

3.1. Jestem Portugalczykiem, a mój tata, który również jest Portugalczykiem, pracuje w Zjednoczonym Królestwie. Mieszkam z tatą i chodzę do lokalnej szkoły podstawowej. Czy mogę zostać w Zjednoczonym Królestwie?

Tak. Masz prawo zostać z tatą w Zjednoczonym Królestwie. Umowa o wystąpieniu zapewnia wszystkim członkom rodziny obywatela Unii, którzy z końcem okresu przejściowego przebywali z nim legalnie na terytorium Zjednoczonego Królestwa lub UE, prawo pobytu na takich samych warunkach, jakie obowiązywały przed końcem okresu przejściowego, niezależnie od ich obywatelstwa.

Będziesz musiał złożyć wniosek o nowy status pobytu – lub poprosić tatę, by złożył wniosek w Twoim imieniu – przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

3.2. Jestem Koreanką. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa, żeby zamieszkać z mężem z Łotwy, ale nasze małżeństwo przechodzi teraz kryzys. Chcę wnieść pozew o rozwód, ale obawiam się konsekwencji, jakie może to mieć dla mojego prawa pobytu.

Umowa o wystąpieniu odwzorowuje unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii, które chronią już – pod pewnymi warunkami – małżonków nieposiadających unijnego obywatelstwa rozwodzących się z obywatelem UE. Jeżeli małżeństwo trwało co najmniej trzy lata przed rozwodem i mieszkała Pani w tym czasie w Zjednoczonym Królestwie przez co najmniej rok przed rozpoczęciem postępowania rozwodowego, może Pani zostać również po zakończeniu okresu przejściowego, jeżeliłoży Pani wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Kiedy rozwód stanie się prawomocny, musi spełnić Pani warunki, od których uzależniają prawo pobytu przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli UE, tak samo, jak gdyby była Pani obywatelką UE.

W każdym przypadku musi Pani złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Jeżeli nie mieszkała Pani nieprzerwanie przez pięć lat w Zjednoczonym Królestwie, uzyska Pani zezwolenie na pobyt ze względu na wyjątkową sytuację („wstępny status osoby osiedlonej”). Po pięciu latach nieprzerwanego pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie Pani mogła ubiegać się o prawo stałego pobytu w tym państwie. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

3.3. Razem z moją partnerką ze Słowacji mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Planowaliśmy, że niedługo będziemy mieć dziecko. Czy powinniśmy byli przyspieszyć nasze plany, tak żeby dziecko urodziło się jeszcze przed zakończeniem okresu przejściowego?

Nie ma pośpiechu. Umowa o wystąpieniu zapewnia, aby dzieci urodzone w rodzinach obywateli UE przebywających w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego oraz po jego zakończeniu miały możliwość zostania. Proszę nie zapomnieć złożyć wniosku o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Jeśli Państwa dziecko nie będzie Brytyjczykiem z urodzenia, będą Państwo musieli ubiegać się o nowy status pobytu dla swojego dziecka w ciągu trzech miesięcy od jego urodzenia. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi [tutaj](#).

3.4. Jestem Rosjaninem i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie razem z żoną, która pochodzi z Rumunii. W 2018 r. wydano mi unijną kartę pobytową. Czy mogę zostać?

Tak. Może Pan zostać. Umowa o wystąpieniu chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Mogą oni zostać, ale muszą złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi [tutaj](#).

3.5. Jestem Niemką i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie z adoptowanym dzieckiem. Czy możemy oboje zostać?

Tak. Możecie oboje zostać. Umowa o wystąpieniu chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Dzieci przysposobione są traktowane w taki sam sposób jak dzieci biologiczne. Musi Pani jednak złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej, dla Pani i dziecka (chyba że Pani dziecko ma brytyjskie obywatelstwo), przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi [tutaj](#).

3.6. W przypadku dzieci urodzonych po zakończeniu okresu przejściowego, umowa o wystąpieniu wymaga, aby rodzic zamieszkały w państwie przyjmującym sprawował opiekę nad dzieckiem. Czy umowa chroni tylko osoby rozwiedzione?

Nie. Opieka zdefiniowana jest w umowie o wystąpieniu bardzo szeroko. Odnosi się to również do prawa do opieki z mocy prawa, orzeczenia sądowego lub umowy między rodzicami.

3.7. Kilka lat temu zwróciłam się do organów Zjednoczonego Królestwa o zgodę na dołączenie do mojej szwedzkiej kuzynki mieszkającej w Edynburgu, ponieważ pozostawałam na jej utrzymaniu. Władze brytyjskie zgodziły się na mój przyjazd i wydały mi unijną kartę pobytową. Jaka będzie teraz moja sytuacja?

Może Pani zostać. Umowa o wystąpieniu chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego. Może Pani zostać, ale musi Pani złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Prawo Zjednoczonego Królestwa wymaga, aby Pani karta pobytowa członka rodziny obywatela Unii była ważna w chwili składania wniosku w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

3.8. Przyznano mi niedawno wizę wjazdową, abym mogła dołączyć do mojej cioci, Węgierki, mieszkającej w Zjednoczonym Królestwie. Moja ciocia wspiera mnie finansowo od kiedy moi rodzice zmarli. Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa, lecz mój wniosek o zezwolenie na pobyt nie został rozpatrzony do końca okresu przejściowego. Jaka będzie moja sytuacja?

Zgodnie z przepisami unijnymi dotyczącymi swobodnego przemieszczania się obywateli Unii, Pani wniosek zostanie rozpatrzony na podstawie prawodawstwa krajowego Zjednoczonego Królestwa, a Pani pobyt powinien zostać ułatwiony. Jeśli władze Zjednoczonego Królestwa przyznają Pani prawo pobytu, będzie Pani objęta umową o wystąpieniu i będzie Pani mogła złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Ewentualna odmowa musi być w pełni uzasadniona i podlega odwołaniu. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

3.9. Jestem niepozostającym w związku małżeńskim partnerem obywatela bułgarskiego, który mieszka w Zjednoczonym Królestwie. Planuję do niego dołączyć, ale mogę to zrobić dopiero za cztery lata ze względu na zobowiązania zawodowe, jakie mam w swoim kraju – Kanadzie. Czy będę mógł do niego dołączyć?

Tak. Umowa o wystąpieniu chroni partnerów pozostających w trwałym związku partnerskim z obywatelem UE, którzy nie mieszkają z tym partnerem w Zjednoczonym Królestwie pod koniec okresu przejściowego. Będzie Pan mógł dołączyć do swojego partnera w Zjednoczonym Królestwie, pod warunkiem że w chwili przyjazdu będzie Pan nadal pozostawać z nim w trwałym związku partnerskim i Pana partner otrzyma nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie, o który musi złożyć wniosek przed końcem okresu dodatkowego. Pan sam będzie musiał złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej w ciągu trzech miesięcy od przybycia do Zjednoczonego Królestwa. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

Wymóg dotyczący trwałości związku podlega ocenie pod kątem celu utrzymania jedności rodziny w szerokim znaczeniu. Przepisy krajowe mogą określać minimalny czas trwania jako kryterium uznania związku partnerskiego za trwały. W takim przypadku przepisy krajowe muszą jednak zapewniać uwzględnienie innych istotnych aspektów (takich jak na przykład wspólny kredyt hipoteczny na zakup mieszkania).

3.10. Jestem bratankiem obywatela Czech, który mieszka w Zjednoczonym Królestwie. Planuję do niego dołączyć, ale mogę to zrobić dopiero za cztery lata, ponieważ nie chcę przerywać studiów w swoim kraju. Czy będę mógł do niego dołączyć?

Umowa o wystąpieniu nie chroni członków dalszej rodziny obywateli UE (z wyjątkiem osób pozostających w trwałym związku partnerskim), którzy nie mieszkali ze swoim krewnym lub powinowatym pod koniec okresu przejściowego. Jeżeli będzie Pan chciał dołączyć do swojego krewnego w Zjednoczonym Królestwie, będzie Pan musiał spełnić warunki określone w brytyjskim prawie imigracyjnym, co niekoniecznie będzie możliwe, gdyż będzie to zależało od przepisów obowiązujących w momencie, gdy będzie Pan chciał do niego dołączyć.

3.11. Jestem duńskim studentem w Cardiff. Moja żona mieszka za granicą razem z naszym małym dzieckiem. Chcieliby dołączyć do mnie, kiedy skończę studia i znajdę pracę. Czy będą mogli to zrobić?

Będą mogli dołączyć do Pana także po zakończeniu okresu przejściowego. Umowa o wystąpieniu chroni nie tylko tych członków bliskiej rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, lecz również osoby, które w chwili zakończenia okresu przejściowego były członkami jego rodziny, ale nie mieszkały w Zjednoczonym Królestwie. Będą oni mogli dołączyć do Pana, jeżeli w chwili, gdy Pańska żona przyjedzie do Zjednoczonego Królestwa, wciąż będą Państwo małżeństwem, a Pan otrzyma nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie, o który musi Pan złożyć wniosek przed zakończeniem okresu dodatkowego. Pana żona i dziecko będą musieli złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej w ciągu trzech miesięcy od daty przybycia do Zjednoczonego Królestwa. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

3.12. Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Jako obywatelka Unii posiadam status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Jestem niezamężna, ale mam nadzieję, że w przyszłości wyjdę za mąż. Czy mój przyszły mąż będzie mógł dołączyć do mnie w Zjednoczonym Królestwie? Jaka będzie sytuacja, gdy będziemy mieli dziecko?

Pani przyszły małżonek nie będzie mógł dołączyć do Pani na podstawie umowy o wystąpieniu, ponieważ nie chroni ona osób, które poślubią obywatela UE po zakończeniu okresu przejściowego. Wszyscy przyszli małżonkowie będą musieli zastosować się do przepisów imigracyjnych Zjednoczonego Królestwa.

Dzieci, które urodzą się w przyszłości, będą mogły dołączyć do obywatela UE mieszkającego w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, o ile rodzic ten, posiadający obywatelstwo UE, będzie sprawować opiekę nad dzieckiem i otrzyma nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie; rodzic będący obywatelem Unii musi złożyć wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu dodatkowego. Będzie Pani również musiała złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej dla Państwa dziecka w ciągu trzech miesięcy od daty przybycia do Zjednoczonego Królestwa lub daty urodzenia w Zjednoczonym Królestwie. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

3.13. Jestem Argentynką pracującą w Zjednoczonym Królestwie, gdzie mieszkam z moim sześciolatnim synem narodowości chorwackiej oraz dwuletnią córką narodowości argentyńskiej. Czy możemy zostać?

Wszyscy możecie zostać, jeżeli Pani i Pani syn narodowości chorwackiej spełniacie warunki legalnego pobytu i wszyscy otrzymacie nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej, o który należy złożyć wniosek przed zakończeniem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

Umowa o wystąpieniu gwarantuje, że nie tylko obywatele UE (np. Pani syn), ale także członkowie rodziny spoza UE (np. Pani i Pani córka), których obecność jest konieczna, aby Pani syn nie został pozbawiony prawa do pobytu zagwarantowanego mu w umowie o wystąpieniu, mogą zostać w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego.

3.14. Pochodzę z Australii. Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie jako główna opiekunka mojego polskiego, studiującego tutaj syna. Mój partner pochodzenia polskiego, który pracował w Zjednoczonym Królestwie, opuścił nas. Czy mogę zostać?

Umowa o wystąpieniu daje Pani prawo do mieszkania w Zjednoczonym Królestwie, aż do momentu, w którym Pani syn ukończy studia. Utrzyma Pani to prawo co najmniej do momentu osiągnięcia pełnoletności przez Pani syna oraz prawdopodobnie tak długo, jak będzie on potrzebował Pani obecności i opieki w celu ukończenia studiów. Umowa o wystąpieniu nie gwarantuje Pani żadnego prawa do pozostania na stałe w Zjednoczonym Królestwie, lecz przepisy Zjednoczonego Królestwa mogą je zapewnić. Pani i Pani syn musicie złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

4. Prawa pobytu

4.1. Jestem Cypryjką i mieszkam w Londynie z moją mamą, która pracuje jako inżynier. Chodzę jeszcze do szkoły, ale w przyszłości chciałabym otworzyć własną kwiaciarnię. Czy po zakończeniu nauki w szkole będę mogła pozostać w Zjednoczonym Królestwie i zacząć pracę?

Tak. Będziesz mieć nie tylko możliwość pozostania w Zjednoczonym Królestwie, ale zachowasz też swobodę wyboru, jaką przyznaje obywatelom UE unijne prawo dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii. Będziesz mogła pracować, uczyć się, prowadzić działalność gospodarczą albo pozostać w domu i opiekować się swoją rodziną. Twoje prawa nie ulegną zmianie po rozpoczęciu pracy. Musisz jednak złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

4.2. Pochodzę ze Słowenii. Przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa w 2017 r. i od tamtej pory jestem osobą samozatrudnioną. Czy mogę uzyskać prawo stałego pobytu w tym kraju, a jeżeli tak, to pod jakimi warunkami?

Musi Pan złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed zakończeniem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj. Ponieważ mieszkał Pan w Zjednoczonym Królestwie krócej niż pięć lat, powinien Pan uzyskać zezwolenie na pobyt w Zjednoczonym Królestwie ze względu na wyjątkową sytuację („wstępny status osoby osiedlonej”). Po pięciu latach nieprzerwanego i legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (obejmującego lata przed zakończeniem okresu przejściowego i po jego zakończeniu) będzie Pan mógł złożyć wniosek o status stałego pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej (tzw. status osoby osiedlonej).

Umowa o wystąpieniu chroni obywateli UE, którzy przebywali w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z warunkami, od których unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii uzależniają prawo pobytu. Generalnie pobyt obywateli UE jest legalny, jeżeli:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek; lub
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne (włącznie ze studentami); lub
- są członkami rodziny obywatela UE, który spełnia powyższe warunki.

4.3. Jestem Finem. Od dziewięciu lat mieszkam w Zjednoczonym Królestwie razem z rodzicami. Oboje rodzice pracują. Czy przysługują mi jakiekolwiek prawa pobytu w Zjednoczonym Królestwie?

Tak. Jako osoba, która mieszkała w Zjednoczonym Królestwie przez co najmniej pięć lat, uzyskał Pan już prawo stałego pobytu w ramach unijnego prawa dotyczącego swobodnego przemieszczania się obywateli Unii i nie podlega ono w związku z tym żadnym dodatkowym warunkom (np. uzależniającym prawo pobytu od pozostawania członkiem rodziny). Prawo to jest zapewnione Panu na mocy umowy o wystąpieniu, o ile spełni Pan wymóg złożenia wniosku o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed zakończeniem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

4.4. Jestem Estończykiem i studiuje na uniwersytecie w Zjednoczonym Królestwie. Jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem, skończę studia w 2022 r. Czy będę mógł zostać w Zjednoczonym Królestwie i szukać tam pracy?

Tak. Może Pan zostać w Zjednoczonym Królestwie, jeżeliłoży Pan wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

Jeżeli w dniu złożenia wniosku nie mieszkał Pan jeszcze nieprzerwanie przez pięć lat w Zjednoczonym Królestwie, uzyska Pan zezwolenie na pobyt ze względu na wyjątkową sytuację („wstępny status osoby osiedlonej”). Po pięciu latach nieprzerwanego pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie Pan mógł złożyć ponownie wniosek w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej, aby uzyskać zezwolenie na pobyt stały w Zjednoczonym Królestwie (tzw. status osoby osiedlonej).

Obywatele UE mogą swobodnie zmieniać rodzaj aktywności: studenci mogą rozpocząć pracę (stając się pracownikami), pracownicy mogą przejść na emeryturę (stając się osobami samowystarczalnymi), a osoby samowystarczalne mogą rozpocząć studia itd. Nie jest konieczne ponowne składanie wniosku w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej.

4.5. Jestem Maltanką i mam prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, gdzie urodziłam się i wychowałam. Niedługo kończę studia i otrzymałam już świetną ofertę pracy na Słowacji. Pracodawca oferuje mi trzyletnią umowę, ale boję się, że jeśli

**opuszczę Zjednoczone Królestwo, to nie będę już mogła wrócić.
Proszę o pomoc w wyjaśnieniu moich wątpliwości!**

Po złożeniu wniosku i uzyskaniu nowego stałego statusu pobytu od władz Zjednoczonego Królestwa w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej może Pani opuścić kraj na okres maksymalnie pięciu lat, a następnie powrócić, nie tracąc tego statusu. Zasada pięciu lat nieobecności chroni również obywateli, którzy nie byli obecni w Zjednoczonym Królestwie pod koniec okresu przejściowego, o ile złożyli oni wniosek o przyznanie nowego statusu pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

4.6. Pochodzę z Węgier i mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 15 lat. Mam nadzieję, że będę mógł zostać w Zjednoczonym Królestwie. Czy mogą Państwo potwierdzić, że mogę na stałe zachować nabyte prawa?

Nie istnieje żadna „data wygaśnięcia” nabytych praw. Wszystkie osoby chronione na mocy umowy o wystąpieniu zachowują swoje nabyte prawa przez całe życie. Musi Pan jednak złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej (tzw. status osoby osiedlonej) przed końcem okresu dodatkowego. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

Niektóre prawa mogą jednak wygasnąć w pewnych okolicznościach. Na przykład nowy status stałego pobytu wygasa, jeżeli dana osoba opuści Zjednoczone Królestwo na nieprzerwany okres dłuższy niż pięć lat.

4.7. Pochodzę z Austrii i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie od 20 lat. Otrzymuję świadczenia z pomocy społecznej. Wydaje mi się, że będę miał prawo pozostać w Zjednoczonym Królestwie, ale czy nadal będę otrzymywał świadczenia, których potrzebuję?

Tak. Wszyscy obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie, którzy spełniają warunki wymagane do bycia chronionym na mocy umowy o wystąpieniu, zachowują prawo do równego traktowania. Oznacza to również, że jeżeli przed zakończeniem okresu przejściowego przysługiwały im pewne świadczenia, uprawnienia lub korzyści, będą mogli nadal z nich korzystać na takich samych zasadach.

Musi Pan jednak złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej (tzw. status osoby osiedlonej) przed końcem okresu dodatkowego.

Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi [tutaj](#).

4.8. Jestem Litwinką i studiuje na uniwersytecie w Zjednoczonym Królestwie. Czy teraz, po zakończeniu okresu przejściowego, będę zobowiązana do płacenia wyższego czesnego? Czy mam dostęp do pożyczek studenckich?

Wszyscy obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie, którzy spełniają warunki wymagane do otrzymania nowego statusu pobytu, zachowują prawo do pobytu i równego traktowania.

W przypadku studentów posiadających status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej oznacza to, że będą oni nadal płacić takie samo czesne jak obywatele brytyjscy. Uprawnienia te mogą ulec zmianie, jeżeli Zjednoczone Królestwo zmieni w przyszłości politykę krajową w tym zakresie wobec własnych obywateli.

Jeżeli chodzi o dostęp do pomocy na pokrycie kosztów utrzymania, takiej jak stypendia lub pożyczki studenckie, studenci z UE objęci zakresem umowy o wystąpieniu będą w dalszym ciągu traktowani na takich samych zasadach jak obecnie.

4.9. Jestem obywatelem Portugalii, mieszkam w Zjednoczonym Królestwie jestem chroniony umową o wystąpieniu. Czy w dalszym ciągu mogę korzystać z prawa do swobodnego przemieszczania się w UE?

Jako obywatel Unii ma Pan prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich w ramach unijnego prawa dotyczącego swobodnego przemieszczania się obywateli Unii. Brexit nie ma wpływu na to prawo.

- Zarządzanie umową o wystąpieniu

4.10. Czy istnieje niezależny organ krajowy monitorujący umowę o wystąpieniu?

Wdrażanie i stosowanie postanowień umowy o wystąpieniu dotyczących praw obywateli monitoruje w Zjednoczonym Królestwie niezależny organ krajowy zwany „niezależnym organem monitorującym”. Jego strona internetowa znajduje się pod adresem <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Uprawnienia i funkcje tego organu brytyjskiego, włącznie z prawem do prowadzenia dochodzeń na podstawie skarg obywateli, zostały określone w umowie o wystąpieniu i są równoważne wynikającym z traktatów UE uprawnieniom Komisji. Organ ten będzie mieć również prawo do

wszczęcia postępowania przed właściwymi sądami brytyjskimi w związku ze skargami obywateli celem znalezienia odpowiednich rozwiązań.

Zarówno organ ten, jak i Komisja, będą przedstawiać utworzonemu na mocy umowy o wystąpieniu specjalnemu komitetowi praw obywatelskich roczne sprawozdania ze swojej działalności związanej z wykonywaniem praw obywatelskich w ramach umowy, włącznie z liczbą oraz rodzajem otrzymanych skarg.

4.11. Uważam, że naruszone zostały moje prawa w ramach umowy o wystąpieniu. Co mogę zrobić, aby zaradzić tej sytuacji?

Pierwszym krokiem powinno być złożenie skargi do organu Zjednoczonego Królestwa, który, Pana zdaniem, popełnił błąd, i zwrócenie się o rozwiązanie problemu.

Jeżeli takie działanie nie pomoże lub uważa je Pan za bezcelowe, może Pan złożyć odwołanie i zwrócić się do sądów w Zjednoczonym Królestwie o rozpatrzenie Pana sprawy.

Może Pan również zgłosić naruszenie praw niezależnemu organowi monitorującemu pod adresem <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Skarga zgłoszona niezależnemu organowi monitorującemu pomoże określić i rozwiązać potencjalne problemy strukturalne. Może jednak nie doprowadzić do rozwiązania Pana indywidualnego problemu.

Jako obywatel Unii może Pan również napisać skargę do Komisji, lecz proszę zwrócić uwagę, że Komisja, w odróżnieniu od niezależnego organu monitorującego, władz Zjednoczonego Królestwa i sądów, nie może bezpośrednio nakazać jakiegokolwiek zadośćuczynienia.

4.12. Gdzie mogę znaleźć więcej informacji na temat umowy o wystąpieniu?

Najlepszym źródłem informacji są wspólne sprawozdania Unii i Zjednoczonego Królestwa na temat wdrażania praw pobytu, które są regularnie aktualizowane. Sprawozdania te można znaleźć na stronie https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_pl.

4.13. Skąd wiemy, że Zjednoczone Królestwo nie zmieni w przyszłości swoich przepisów dotyczących nowego statusu pobytu?

Umowa o wystąpieniu jednoznacznie stanowi, że po przyznaniu poszczególnym obywatelom Unii i członkom ich rodzin nowego statusu pobytu nie będzie możliwe jego cofnięcie z przyczyn innych niż wyraźnie określone w umowie o wystąpieniu (jak np. wskutek nieobecności lub popełnienia przestępstwa).

Prawa wynikające z umowy o wystąpieniu są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, a obywatele Unii i członkowie ich rodzin mogą bezpośrednio powoływać się na nie w Zjednoczonym Królestwie. Zjednoczone Królestwo musi zapewnić należyte włączenie praw obywateli, określonych w umowie o wystąpieniu, do przepisów krajowych.

Przepisy Zjednoczonego Królestwa określające prawa obywateli UE uzgodnione w umowie o wystąpieniu są nadrzędne wobec innych aktów prawnych tego państwa. Oznacza to, że prawo krajowe Zjednoczonego Królestwa nie może „przypadkowo” odebrać praw chronionych na mocy umowy o wystąpieniu. Jeżeli brytyjski parlament zadecyduje w przyszłości o uchynieniu przepisów Zjednoczonego Królestwa określających prawa obywateli UE, decyzja ta stanowiłaby naruszenie umowy o wystąpieniu i pociągnęłaby za sobą skutki określone w samej umowie i w prawie międzynarodowym.

4.14. Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wygasną za osiem lat. Czy oznacza to, że moje prawa również wygasną?

Prawa wynikające z umowy o wystąpieniu przysługują Panu przez całe życie (ale mogą wygasnąć w pewnych okolicznościach, na przykład w przypadku ponad pięcioletniej nieobecności w państwie przyjmującym).

Okres, podczas którego sądy ze Zjednoczonego Królestwa będą mogły zwracać się do Trybunału Sprawiedliwości o interpretację umowy o wystąpieniu, ograniczono do ośmiu lat, ale będzie on wystarczająco długi, aby zapewnić rozstrzygnięcie przez Trybunał Sprawiedliwości najważniejszych kwestii.

Poniższe aspekty umowy o wystąpieniu również nie są ograniczone czasowo: możliwość powoływania się przez jednostki na umowę o wystąpieniu, która jest nadrzędna wobec niezgodnych z nią krajowych przepisów lub środków, lub obowiązek dostosowania się przez brytyjskie organy administracyjne i sądowe do odpowiedniego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydanego przed zakończeniem okresu przejściowego oraz należytego uwzględniania przyszłego orzecznictwa wydanego po zakończeniu okresu przejściowego.

4.15. Zauważyłam, że kryteria dotyczące pobytu opierają się na pojęciach prawnych określonych w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu zgodnie z ich wykładnią dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ale co wydarzy się, jeżeli Zjednoczone Królestwo nie wdroży tych przepisów prawidłowo i w związku z tym zastosuje ich niewłaściwą interpretację?

Umowa o wystąpieniu jest jasna: w przypadku, gdy kryteria pobytowe opierają się na pojęciach prawnych określonych w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu osób, muszą one być interpretowane zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sprzed zakończenia okresu przejściowego.

Gdy Zjednoczone Królestwo opiera się na błędnej interpretacji pojęć zawartych w prawie unijnym, która to interpretacja jest sprzeczna z tym orzecznictwem, rozstrzygająca jest interpretacja Trybunału Sprawiedliwości.

Także po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa sądy tego państwa będą musiały należycie uwzględniać wykładnię Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w orzecznictwie sprzed zakończenia okresu przejściowego.

5. Przepisy dotyczące wjazdu i wyjazdu

5.1. Czy mogę podróżować do Zjednoczonego Królestwa po brexicie będąc obywatelką Unii?

Przed zakończeniem okresu przejściowego obywatele UE mieli możliwość swobodnego podróżowania z ważnym paszportem lub dowodem tożsamości.

Po zakończeniu okresu przejściowego obywatele Unii, którzy mieszkali w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, mogą wyjechać ze Zjednoczonego Królestwa i wrócić z ważnym paszportem lub dowodem tożsamości. Ich członkowie rodziny spoza UE mają takie same prawa z ważnym paszportem. Proszę zauważyć, że począwszy od 2026 r. Zjednoczone Królestwo będzie uprawnione do odmowy akceptowania dowodów tożsamości, które nie spełniają wymogów międzynarodowych norm identyfikacji biometrycznej.

Posiadanie nowego statusu pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej może ułatwić przekraczanie granicy, gdyż gwarantuje to władzom Zjednoczonego Królestwa, że podróżny ma prawo pobytu w tym kraju.

Zasady wjazdu dla innych obywateli UE (tych, którzy nie mieszkali w Zjednoczonym Królestwie w momencie wygaśnięcia okresu przejściowego), nieobjętych zakresem umowy o wystąpieniu, regulują przepisy krajowe Zjednoczonego Królestwa. Rząd Zjednoczonego Królestwa wskazał, że od dnia 1 października 2021 r. jako dokumenty podróży w celu wjazdu do Zjednoczonego Królestwa mogą służyć wyłącznie paszporty.

5.2. Czy jako obywatel litewski, mieszkający w Zjednoczonym Królestwie mogę zostać objęty w przyszłości wymogiem posiadania wizy wjazdowej?

Nie – jeżeli posiada Pan ważny dokument brytyjski stwierdzający Pański nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Zjednoczone Królestwo wydaje obywatelom UE dokument elektroniczny w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej.

5.3. Pochodzę z Luksemburga. Nie mieszkam w Zjednoczonym Królestwie, ale regularnie je odwiedzam. Czy będę potrzebować wizy wjazdowej?

Przepisy Zjednoczonego Królestwa określają przypadki, w których wymagana jest wiza wjazdowa. Obecnie nie ma obowiązku wizowego dla obywateli UE odwiedzających Zjednoczone Królestwo.

5.4. Jestem Bułgarem i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie. Moja żona pochodząca z Chin właśnie rozpoczęła studia w Melbourne. Jakie przepisy wizowe będą dotyczyły jej w 2025 r., kiedy dołączy do mnie w Zjednoczonym Królestwie?

Zakładając, że obywatele chińscy będą podlegać obowiązkowi wizowemu w 2025 r. na mocy obowiązujących przepisów brytyjskich, Pańska żona nadal będzie korzystać z gwarancji przewidzianych w umowie o wystąpieniu, która zapewnia jej bezpłatną wizę wjazdową wystawioną z zastosowaniem procedury przyspieszonej.

5.5. Jestem Włoszką i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie razem z mężem, który pochodzi z Egiptu. Oboje posiadamy nowy status osoby osiedlonej. Czy mąż będzie potrzebował wizy, gdy pojedziemy do Francji?

Tak, mąż będzie potrzebował wizy, gdy będą Państwo odwiedzali Francję, gdyż nie będzie już posiadał ważnej karty pobytowej wydanej w ramach unijnej dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się ani dokumentu pobytu wydanego przez państwo członkowskie Schengen. Mąż będzie jednak nadal korzystać z gwarancji przewidzianych w dyrektywie unijnej w sprawie swobodnego przemieszczania się, które zapewniają mu bezpłatną wizę wjazdową do Francji wystawioną z zastosowaniem procedury przyspieszonej.

6. Przestępstwa i nadużycia

6.1. Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 11 lat. Zostałem skazany za przestępstwo w 2019 r. i otrzymałem wyrok pięciu miesięcy pozbawienia wolności. Czy ta kara więzienia może mieć wpływ na moje prawa?

Wcześniejsza karalność może wpłynąć na prawo pobytu, zarówno na podstawie przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli Unii, jak i umowy o wystąpieniu. W odniesieniu do przestępstw popełnionych przed zakończeniem okresu przejściowego stosuje się obecne przepisy dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się (rozdział VI).

Oznacza to, że wszelkie decyzje mające wpływ na prawo pobytu w związku z przestępstwami popełnionymi przed zakończeniem okresu przejściowego muszą być podejmowane indywidualnie. Wydaleni będą mogli być tylko ci sprawcy, których indywidualne zachowanie stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie narażające jeden z podstawowych interesów społecznych.

6.2. Co stanie się z obywatelami UE, którzy uzyskają prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy umowy o wystąpieniu, ale popełnią później przestępstwo?

Każde przestępstwo popełnione po zakończeniu okresu przejściowego podlega przepisom prawa krajowego Zjednoczonego Królestwa.

Przepisy Zjednoczonego Królestwa stanowią obecnie, że sprawcy przestępstw, które skutkowały karą pozbawienia wolności na okres co najmniej 12 miesięcy, zostaną automatycznie skierowani do wydalenia. Mają oni prawo do odwołania się od decyzji o wydaleniu i do rozpatrzenia ich sprawy przez niezależny sąd.

6.3. Obawiam się, że wiele osób może próbować uzyskać prawo pobytu oszukańczo – pod pozorem, że obejmują ich postanowienia umowy o wystąpieniu. Jakimi zabezpieczeniami dysponują władze?

Do umowy o wystąpieniu włączone są wszystkie zabezpieczenia, jakimi dysponują państwa członkowskie na mocy unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE, aby chronić się przed nadużyciami i oszustwami. Zjednoczone Królestwo może zastosować niezbędne środki w celu odmowy, zniesienia lub wycofania jakiegokolwiek prawa przyznanego umową o wystąpieniu w przypadku nadużycia praw lub oszustw, na przykład małżeństw fikcyjnych, fałszerstwa dokumentów lub nieprawdziwego przedstawienia faktu

istotnego dla prawa do pobytu. Wszelkie środki tego typu muszą być proporcjonalne i dawać możliwość odwołania się od nich na drodze sądowej.

6.4. Czy decyzje władz Zjednoczonego Królestwa oparte na przepisach dotyczących nadużycia praw mogą skutkować utratą prawa do odwołania się?

Nadużycia lub oszustwa mogą prowadzić do utraty prawa pobytu, ale nigdy prawa do odwołania. Zjednoczone Królestwo może ograniczyć prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli UE, którym udowodniono nadużycia prawa UE (takie jak małżeństwa fikcyjne). Po dowiedzeniu nadużycia lub oszustwa przez władze Zjednoczonego Królestwa sprawcom przysługują pełne prawa do odwołania się od takiej decyzji, ograniczającej ich prawo pobytu z powyższych względów, w tym prawo do pozostania w tym państwie do czasu rozpatrzenia odwołania w granicach określonych w art. 31 ust. 2 dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się.

6.5. Umowa o wystąpieniu stanowi, że organy Zjednoczonego Królestwa mogą systematycznie przeprowadzać kontrole bezpieczeństwa i sprawdzać karalność wszystkich osób ubiegających się o nowy status pobytu w tym państwie. Czy tak jest faktycznie?

Tak. Brexit to bardzo szczególna sytuacja, ponieważ władze Zjednoczonego Królestwa muszą podjąć decyzję o fundamentalnym znaczeniu: czy osobom tym powinien dożywotnio przysługiwać nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie?

W tym kontekście Zjednoczone Królestwo powinno wprowadzić nową procedurę dla osób ubiegających się o nowy status pobytu lub stosować wyłącznie brytyjskie przepisy imigracyjne. Oznacza to, że po zakończeniu okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo może wydalić sprawców będących obywatelami UE, którzy popełnili przestępstwo przed zakończeniem okresu przejściowego, tylko wówczas, gdy ma taką prawną możliwość w obecnej chwili.

6.6. Mam mandaty za przekroczenie prędkości oraz złe parkowanie w Zjednoczonym Królestwie i nie są one wpisane do rejestru karnego. Czy muszę ujawnić je władzom Zjednoczonego Królestwa we wniosku składanym w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej?

Nie, musi Pan ujawnić wyłącznie wyroki skazujące otrzymane w Zjednoczonym Królestwie, a mandaty za przekroczenie prędkości oraz złe parkowanie nie są uznawane za przestępstwo. W każdym przypadku jest Pan zobowiązany do ujawnienia wyłącznie dotyczących Pana wyroków skazujących figurujących w rejestrze karnym Zjednoczonego Królestwa.

7. Procedury administracyjne

7.1. Gdzie znajdę najbardziej rzetelne informacje na temat moich praw oraz procedur?

Władze Zjednoczonego Królestwa przedstawiają informacje dla obywateli UE i członków ich rodziny na specjalnej stronie internetowej <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Najlepsze unijne źródła informacji znajdują się na stronach https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_en, <http://www.eurights.uk> oraz https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_en.htm.

Można też przeczytać ulotki na różne tematy: Co powinieneś wiedzieć jako obywatel UE mieszkający w Wielkiej Brytanii, informacje dla starszych obywateli UE mieszkających w Wielkiej Brytanii oraz co powinieneś wiedzieć jako obywatel państwa spoza UE mieszkający w Wielkiej Brytanii, jeśli masz, lub miałeś, powiązanie rodzinne z obywatelem UE.

Można też zawsze zwrócić się o pomoc i poradę do ambasady lub konsulatu swojego kraju.

7.2. Wprowadzono nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie zwany „statusem osoby osiedlonej”. Czy ma on zastosowanie w stosunku do obywateli UE i co to oznacza?

Wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin mieszkający w Zjednoczonym Królestwie muszą złożyć wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego, aby móc zostać w Zjednoczonym Królestwie. Odpowiada to prawu stałego pobytu na mocy umowy o wystąpieniu. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

Władze Zjednoczonego Królestwa przedstawiają informacje dla obywateli UE i członków ich rodziny na specjalnej stronie internetowej <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3. Jako obywatel UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie nie musiałem się ubiegać o dokument pobytu przed końcem okresu przejściowego. Czy teraz muszę to zrobić?

W okresie przejściowym prawo do swobodnego przemieszczania się w dalszym ciągu obowiązywało, tak jakby Zjednoczone Królestwo nadal było członkiem Unii Europejskiej. Obywatele UE mogli do końca okresu przejściowego korzystać w pełni z unijnych praw do

swobodnego przemieszczania się w Zjednoczonym Królestwie i nie było obowiązku ubiegania się o jakikolwiek dokument pobytu.

Obecnie jednak obywatele UE mogą zostać w Zjednoczonym Królestwie tylko wtedy, gdy złożą wniosek o nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Jest to konieczny warunek prawny ich dalszego pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Wniosek należy złożyć przed końcem okresu dodatkowego. Nowy dokument pobytu w Zjednoczonym Królestwie ma postać cyfrową i powinien pomóc obywatelom UE i członkom ich rodzin potwierdzić swój status pobytu nie tylko wobec władz Zjednoczonego Królestwa czy policji, ale także wobec pracodawców, banków, wynajmujących mieszkania lub innych osób.

Jeżeli niełoży Pan wniosku o nowy status pobytu przed końcem okresu dodatkowego, będzie to stanowiło poważne zagrożenie dla Pana prawa pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

7.4. Czy nabycie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie oznacza dla obywateli UE utratę poprzednich praw, z których korzystali na mocy prawa Unii?

Po upływie okresu przejściowego unijne prawo dotyczące swobodnego przemieszczania się obywateli Unii nie ma już zastosowania w Zjednoczonym Królestwie.

Pomijając fakt, że Zjednoczone Królestwo postanowiło nie wymagać od obywateli UE spełnienia wszystkich warunków, warunki materialne zawarte w umowie o wystąpieniu, które obywatele muszą spełnić, aby uzyskać nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej, odpowiadają w istocie warunkom określonym w przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE w odniesieniu do nabycia lub utraty prawa pobytu.

Organy Zjednoczonego Królestwa nie mogą uznaniowo odrzucić wniosku, kierując się przesłankami, które są niezgodne z przepisami UE. Żadna osoba uprawniona do ochrony nie będzie pozostawiona sama sobie.

Z jednej strony, warunki decydujące o utracie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie są korzystniejsze, niż warunki przewidziane w obecnych przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE, ponieważ obywatele UE i członkowie ich rodzin mogą opuścić Zjednoczone Królestwo na okres pięciu lat, nie tracąc swego nowego statusu stałego pobytu (obecne przepisy dopuszczają tylko okres dwuletniej nieobecności).

Z drugiej strony obywatele UE mogą łatwiej stracić nowy status pobytu, jeżeli popełnią przestępstwo w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego. Jeżeli przestępstwo zostanie popełnione po zakończeniu okresu przejściowego, decyzja o utracie

statusu zostanie podjęta zgodnie z prawem krajowym Zjednoczonego Królestwa (które przewiduje wydalenie w przypadku szerszej kategorii przestępstw, obejmujących przestępstwa zagrożone niższym wymiarem kary).

7.5. Nie rozumiem, jakie kryteria stosują władze Zjednoczonego Królestwa przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu nowego statusu pobytu obywatelom Unii. Czy mogą mi je Państwo wyjaśnić?

Kryteria merytoryczne, które obywatele UE muszą spełniać, aby uzyskać nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie, są w istocie takie same jak kryteria określone w obecnych przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE. Do celów przyznawania obywatelom UE i członkom ich rodzin prawa do wjazdu i pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej Zjednoczone Królestwo postanowiło sprawdzać tylko okres trwania pobytu oraz wynik weryfikacji karalności i kontroli bezpieczeństwa.

7.6. Jaki jest termin składania wniosków o przyznanie statusu osoby osiedlonej lub wstępnego statusu osoby osiedlonej?

Osoby, które legalnie przebywały w Zjednoczonym Królestwie przed końcem okresu przejściowego, mają czas do końca okresu dodatkowego, aby złożyć wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Osoby, które nie dotrzymały terminu składania wniosków, powinny zapoznać się z informacjami zamieszczonymi tutaj.

Członkowie rodziny objęci umową o wystąpieniu, którzy chcą dołączyć do swoich krewnych w Zjednoczonym Królestwie dopiero po zakończeniu okresu przejściowego, muszą złożyć wnioski o nowe statusy pobytu w ciągu trzech miesięcy od daty przybycia do Zjednoczonego Królestwa. Mogą oni również złożyć wnioski przed końcem okresu dodatkowego, jeżeli jest to dla nich korzystniejsze.

Do końca okresu dodatkowego oraz do czasu rozpatrzenia wniosków, po ich złożeniu, członkowie rodziny korzystają z prawa pobytu w Zjednoczonym Królestwie, które to prawo „uznawane” jest za istniejące.

7.7. Co stanie się, jeżeli podjęcie decyzji w sprawie mojego wniosku o nowy status pobytu zajmie władzom Zjednoczonego Królestwa bardzo dużo czasu?

Po złożeniu wniosku będzie miał Pan możliwość zamieszkiwania i zachowania wszystkich obecnych praw w Zjednoczonym Królestwie, dopóki nie zostanie podjęta decyzja. Jeżeli wniosek zostanie odrzucony, będzie Pan uprawniony do złożenia odwołania i pozostania w Zjednoczonym Królestwie do czasu jego rozpatrzenia.

7.8. Jaki jest termin złożenia wniosku o nowy status pobytu dla członków rodziny, którzy przybędą po zakończeniu okresu dodatkowego?

Umowa o wystąpieniu zapewnia im co najmniej trzy miesiące od daty przybycia na złożenie wniosku o przyznanie nowego statusu pobytu.

7.9. Czy istnieją gwarancje chroniące osoby, które chciały złożyć wniosek o nowy status pobytu na czas, ale nie mogły tego zrobić ze względu na to, że system w Zjednoczonym Królestwie nie działał?

Tak. Umowa o wystąpieniu gwarantuje, że okres dodatkowy (do końca którego wszyscy obywatele UE muszą złożyć wnioski o nowy status pobytu) powinien zostać automatycznie przedłużony o rok, jeżeli Zjednoczone Królestwo stwierdzi problemy techniczne uniemożliwiające zarejestrowanie wniosków lub wystawienie potwierdzeń ich złożenia. W trakcie tego przedłużonego okresu wszystkie prawa pobytu zostają w pełni zachowane.

7.10. Posiadam już dokument potwierdzający stały pobyt, który władze brytyjskie wydały mi w 2014 r. Mam nadzieję, że osoby takie jak ja mogą pozostać w Zjednoczonym Królestwie bez zbędnych formalności.

Musi Pan mimo to złożyć wniosek o nowy status stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej przed końcem okresu dodatkowego. Jednak skoro uzyskał Pan już stały pobyt w Zjednoczonym Królestwie na podstawie obowiązujących unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE, procedura administracyjna jest prosta. Musi Pan tylko przedstawić paszport lub dowód tożsamości, złożyć oświadczenie dotyczące niezatartych wyroków wpisanych do rejestru karnego w państwie, w którym został Pan skazany, oraz udowodnić, że nie przebywał Pan poza Zjednoczonym Królestwem przez nieprzerwany okres pięciu lat. Wydanie nowego statusu pobytu powinno być bezpłatne.

7.11. Spełniałam warunki wymagane do uzyskania stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy prawa Unii, ale nigdy nie występowałam o dokument poświadczający pobyt stały. Czy może to mieć wpływ na moją sytuację?

Tak, w pewnym stopniu. Przedstawienie dokumentu stałego pobytu wydanego przed końcem okresu przejściowego uprościłoby w Pani przypadku składanie wniosku w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. W każdym razie ma Pani nadal prawo do pobytu stałego

w Zjednoczonym Królestwie („status osoby osiedlonej”), lecz w Pani przypadku procedura składania wniosku w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej będzie nieco bardziej wymagająca.

7.12. Martwię się, że nowe procedury administracyjne dla obywateli UE zaprojektowane przez władze brytyjskie będą bardzo uciążliwe. W jaki sposób UE chroniła moje prawa w toku negocjacji?

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do opracowania nowego systemu procedur administracyjnych – systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej – dotyczących rozpatrywania wniosków o nowy status pobytu. Procedury te są przejrzyste, sprawne i uproszczone, tak by uniknąć niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.

Formularze wniosków w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej będą krótkie, proste, przyjazne dla użytkownika i dostosowane do kontekstu umowy o wystąpieniu. Wydanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej jest bezpłatne.

Umowa o wystąpieniu zawiera klauzulę stanowiącą, że Zjednoczone Królestwo nie może wymagać żadnych dodatkowych formalności niż te, które są absolutnie konieczne i proporcjonalne w celu ustalenia, czy spełnione są kryteria pobytowe. Umowa o wystąpieniu zawiera postanowienia, które są zbliżone do podejścia przyjętego w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE w zakresie wymogów dowodowych.

7.13. Wiedząc, w jaki sposób przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się były stosowane w Zjednoczonym Królestwie, obawiam się, że nie ma pewności, czy nowy system zadziała w praktyce we wszystkich przypadkach.

Zjednoczone Królestwo zapewnia szczegółowe informacje na temat systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej na następującej specjalnej stronie internetowej: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

System administracyjny ustanowiony w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej ma być sprawny, przejrzysty, prosty i nie powinien być źródłem niepotrzebnych obciążeń administracyjnych. Wydanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej jest bezpłatne.

Aby zaoferować obywatelom konkretne zabezpieczenia, umowa o wystąpieniu zapewnia stosowanie wszystkich gwarancji proceduralnych zawartych w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się. Oznacza to prawo do wniesienia odwołania od każdej decyzji ograniczającej prawo pobytu. Oznacza to również, że dany obywatel zachowuje wszystkie prawa

przysługujące mu na podstawie umowy o wystąpieniu do czasu wydania ostatecznej decyzji, czyli prawomocnego orzeczenia sądowego kończącego ewentualną procedurę odwoławczą.

7.14. W 2018 r. wystąpiłam w Zjednoczonym Królestwie o wydanie unijnego świadectwa rejestracji. Skompletowałam prawie sto stron dokumentacji, aby władze brytyjskie nie miały wątpliwości, że spełniam wymagane warunki. Nie chcę ponownie przechodzić przez te same formalności. Czy procedura w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej jest inna?

Tak. Nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej nie wymaga żadnych dodatkowych formalności niż te, które są absolutnie konieczne i proporcjonalne w celu ustalenia, czy spełnione są kryteria pobytowe. Umowa o wystąpieniu zawiera postanowienia, które są zbliżone do podejścia przyjętego w unijnym prawie dotyczącym swobodnego przemieszczania się obywateli UE w zakresie wymogów dowodowych. Jednocześnie organy Zjednoczonego Królestwa starają się wykorzystywać dowody, którymi już dysponują (np. ewidencję podatków dochodowych), aby zmniejszyć liczbę dokumentów przedstawianych przez wnioskodawców.

Innymi słowy, umowa o wystąpieniu wyznacza granicę wymogów, jakie mogą stawiać władze brytyjskie. Władze brytyjskie nie mogą żądać od wnioskodawców niczego więcej niż przedstawienie minimalnej liczby dowodów, która jest niezbędna do wykazania, że wnioskodawca kwalifikuje się do otrzymania nowego statusu pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej, oraz złożenia oświadczenia dotyczącego niezatartych wyroków wpisanych do rejestru karnego w państwie skazania.

W ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej władze Zjednoczonego Królestwa postanowiły jednak sprawdzać tylko wynik weryfikacji karalności i kontroli bezpieczeństwa oraz okres trwania pobytu. Nie ma warunków dotyczących wykonywania w przeszłości pracy czy posiadania w przeszłości pełnego ubezpieczenia zdrowotnego.

7.15. Moim zdaniem administracyjne procedury imigracyjne stosowane w Zjednoczonym Królestwie są zbyt uciążliwe. Czy są jakieś przepisy lub zabezpieczenia pomocne przy składaniu wniosku?

Władze Zjednoczonego Królestwa muszą współpracować z osobami składającymi wnioski, aby ułatwić im udowodnienie, że spełniają wymagane warunki, oraz aby zapobiec błędom lub pominięciom, które mogą mieć wpływ na decyzję w sprawie wniosku. Brytyjskie władze muszą umożliwić wnioskodawcom dostarczenie dodatkowych dowodów lub poprawienie wniosku w przypadkach, w których wyraźnie doszło do nieumyślnego pominięcia. W odniesieniu do

dowodów obowiązuje zasada elastyczności, która w stosownych przypadkach pozwala brytyjskim organom korzystać ze swobody uznania na korzyść wnioskodawcy.

7.16. Ponieważ dużo podróżuję naprawdę nie chciałabym wysłać mojego paszportu wraz z wnioskiem o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie i funkcjonować bez niego. Co mogę zrobić?

Większość wniosków w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej można składać korzystając ze skanowania dokumentu podróży za pomocą aplikacji, zamiast jego wysyłania. Złożenie dokumentu podróży wraz z wnioskiem jest konieczne tylko w ograniczonej liczbie przypadków. Podczas gdy umowa o wystąpieniu gwarantuje, że w przypadku wielu dokumentów potwierdzających wysłana może zostać tylko ich kopia, władze krajowe mogą wymagać przedłożenia ważnego paszportu lub dowodu tożsamości wraz z wnioskiem. W przypadku zatrzymania dokumentu podróży na czas rozpatrzenia wniosku ma Pani prawo zwrócić się o jego zwrot przed rozpatrzeniem wniosku.

7.17. Czy mogę wysłać kopie – a nie oryginały – dokumentów potwierdzających?

Tak. Wszystkie dokumenty potwierdzające prócz paszportu lub dowodu tożsamości mogą zostać przedstawione w formie kopii. Brytyjskie władze mogą wymagać, w konkretnych przypadkach, aby pewne dokumenty zostały przekazane w oryginale, jeżeli istnieją uzasadnione wątpliwości co do ich autentyczności.

7.18. Koszt niektórych wniosków imigracyjnych składanych w Zjednoczonym Królestwie jest bardzo wysoki. Jakiej kwoty żądają władze brytyjskie od obywateli UE i członków ich rodzin ubiegających się o nowy status pobytu?

Wydanie nowego statusu pobytu w Zjednoczonym Królestwie w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej jest bezpłatne.

7.19. Jestem w związku małżeńskim i mam trójkę dzieci. Czy nasze wnioski są rozpatrywane osobno, czy razem?

Umowa o wystąpieniu gwarantuje, że wnioski złożone przez rodziny w tym samym czasie są rozpatrywane razem. W ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej oznacza to, że Państwa wnioski muszą być „połączone”.

7.20. Słyszałem, że zgodnie z umową o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo wydaje dokumenty pobytu w formie cyfrowej. Co to oznacza?

Dokumenty pobytu w ramach umowy o wystąpieniu mogą zostać wystawione w formie fizycznej (na przykład jako plastikowa karta z zabezpieczeniami) lub w formie cyfrowej.

Zjednoczone Królestwo wydaje cyfrowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Status cyfrowy opiera się na wpisie w cyfrowej bazie danych prowadzonej przez władze Zjednoczonego Królestwa. Można go sprawdzić na stronie internetowej <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.21. Przed zakończeniem okresu przejściowego obywatele UE mieli możliwość odwołania się od decyzji władz Zjednoczonego Królestwa. Czy prawo to jest nadal chronione?

Tak, prawo to zostało w pełni włączone do umowy o wystąpieniu.

7.22. Co się stanie z obywatelami UE, których wnioski o wydanie nowego statusu pobytu zostaną odrzucone przez władze Zjednoczonego Królestwa? Czy będą oni mogli pozostać w tym państwie do czasu rozpatrzenia odwołania?

Obywatele UE, których wnioski o przyznanie nowego statusu pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej po zakończeniu okresu przejściowego zostaną odrzucone, będą mogli odwoływać się od decyzji odmownej do sądu. Zachowują oni prawo pobytu do czasu, aż decyzja odmowna – albo orzeczenie w sprawie odwołania – staną się ostateczne i prawomocne. Podobnie jak ma to miejsce w ramach przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się obywateli UE, władze Zjednoczonego Królestwa mogą w wyjątkowych przypadkach (takich jak decyzja uzasadniona koniecznymi względami bezpieczeństwa publicznego) wydalić osoby, których wnioski zostały odrzucone, jeszcze przed wydaniem prawomocnego orzeczenia. W takim przypadku władzom brytyjskim nie wolno jednak utrudniać obywatelom UE osobistego przedstawienia obrony, chyba że zachodzą wyjątkowe okoliczności, w związku z którymi obecność tych osób w Zjednoczonym Królestwie mogłaby spowodować poważne problemy dla polityki publicznej lub bezpieczeństwa publicznego.

- Wnioski złożone po terminie

7.23. Przegapiłem termin złożenia wniosku. Czy to znaczy, że przebywam obecnie nielegalnie w państwie przyjmującym?

Osoby, które legalnie zamieszkiwały w Zjednoczonym Królestwie przed końcem okresu przejściowego, mają czas do końca okresu dodatkowego, aby złożyć wniosek o nowy status pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Zgodnie z krajowymi przepisami Zjednoczonego Królestwa termin składania wniosków upływa 30 czerwca 2021 r.

Jeśli nie złożył Pan wniosku w wyznaczonym terminie, musi Pan podjąć stosowne czynności, ponieważ nie będzie Pan miał prawa do legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy umowy o wystąpieniu do czasu złożenia i pozytywnego rozpatrzenia wniosku w późniejszym terminie.

7.24. Zdałam sobie sprawę, że przegapiłam termin złożenia wniosku. Czy oznacza to, że nigdy nie będę mogła otrzymać wstępnego statusu osoby osiedlonej ani statusu osoby osiedlonej [statusu pobytu na mocy umowy o wystąpieniu]?

Nawet jeśli w wymaganym terminie nie złożyła Pani wniosku o nowy status pobytu, nadal może Pani go złożyć po terminie. Jednakże władze Zjednoczonego Królestwa mają prawo decydować według uznania, czy rozpatrzyć pozytywnie wniosek złożony po terminie, w zależności od tego, czy niedotrzymanie terminu wynikało z uzasadnionych powodów. Ponadto wymagane jest, aby zamieszkiwała Pani w Zjednoczonym Królestwie przed końcem okresu przejściowego (okres przejściowy zakończył się 31 grudnia 2020 r. o godzinie 23:00 GMT).

Jeśli złożyła Pani wniosek po terminie, władze Zjednoczonego Królestwa muszą uwzględnić powody niedotrzymania terminu i, jeżeli uznają je za uzasadnione, może Pani nadal otrzymać wstępny status osoby osiedlonej lub status osoby osiedlonej.

Aby ułatwić zrozumienie, co może stanowić uzasadnioną przyczynę niedotrzymania terminu, władze Zjednoczonego Królestwa opublikowały [wytyczne](#) dla osób składających wniosek po terminie. Jeżeli władze Zjednoczonego Królestwa uznają, że podana przyczyna faktycznie uzasadniała niedotrzymanie terminu, rozważą następnie, czy spełnia Pani warunki dotyczące pobytu, niezbędne do przyznania Pani statusu osoby osiedlonej lub wstępnego statusu osoby osiedlonej – tak samo jak w przypadku wniosków złożonych w terminie.

Ważne jest, aby złożyła Pani wniosek natychmiast po zdaniu sobie sprawy z niedotrzymania terminu.

7.25. Władze krajowe powiadomiły mnie, że nie dotrzymałem terminu złożenia wniosku. Co powinienem teraz zrobić?

Jeśli nie złożył Pan w terminie wniosku o przyznanie nowego statusu pobytu nadal może Pan go złożyć po terminie. Musi Pan jednak wykazać istnienie uzasadnionych przyczyn tego opóźnienia.

Może Pan złożyć wniosek po terminie również wówczas, gdy to władze krajowe powiadomiły Pana o niedotrzymaniu terminu. Może Pan zostać pouczony o konieczności złożenia wniosku w dodatkowym rozsądnym terminie. Jeśli nie złoży Pan wniosku po otrzymaniu powiadomienia od władz, może grozić Panu wydalenie ze Zjednoczonego Królestwa.

Nawet jednak jeżeli opuścił Pan Zjednoczone Królestwo lub został wydany z jego terytorium, nadal może Pan złożyć wniosek po terminie już z zagranicy.

7.26. Czy osobom, które nie złożyły wniosku w terminie, przysługuje jakakolwiek ochrona?

W przypadku złożenia wniosku po terminie władze krajowe muszą ocenić wszystkie okoliczności i powody niedotrzymania terminu. Zabezpieczenie to służy zapewnieniu, aby wnioski złożone po terminie były rozpatrywane w sposób proporcjonalny.

Niedotrzymanie terminu złożenia wniosku może wynikać z wielu różnych powodów i dlatego niemożliwe jest, by w [wytycznych](#) opublikowanych przez władze Zjednoczonego Królestwa zawarta była każda z możliwych uzasadnionych przyczyn. Jeżeli powód, dla którego nie złożyli Państwo wniosku w terminie, nie został wymieniony w wytycznych, nie musi to oznaczać, że nie istniała uzasadniona przyczyna. W takiej sytuacji należy mimo to wystąpić z wnioskiem, wyjaśniając, najlepiej jak Państwo potrafią, powody opóźnienia.

Jeśli powód, dla którego nie złożyli Państwo wniosku w terminie, został wymieniony w wytycznych, jest spora szansa, że władze Zjednoczonego Królestwa uznają wniosek złożony po terminie. W wytycznych przedstawiono następujące przykładowe sytuacje uzasadniające niedotrzymanie terminu:

- nie złożono wniosku w imieniu dziecka (np. w przypadku dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub dzieci, które opuściły takie placówki);
- osoba nie mogła złożyć wniosku ze względu na stan zdrowia fizycznego lub psychicznego bądź potrzeby w zakresie opieki lub wsparcia;
- osoba nie mogła złożyć wniosku ze względu na poważną chorobę lub konieczność poddania się poważnym zabiegom medycznym;
- osoba była ofiarą współczesnego niewolnictwa;
- osoba pozostawała w związku nacechowanym przemocą lub nadmierną kontrolą lub w sytuacji o podobnym charakterze;
- istniały inne przekonujące względy praktyczne lub humanitarne, np. osoba nie wiedziała, że musi ubiegać się o status pobytu;

- upłynął okres, podczas którego osoba nie podlegała kontroli imigracyjnej;
- osoba posiada już zezwolenie na wjazd lub pobyt na czas nieokreślony;
- osoba posiada już dokument lub status przyznany na podstawie przepisów EOG.

7.27. Nie wiedziałam, że musimy wystąpić z wnioskiem w imieniu naszych dzieci. Czy jest już za późno, by to zrobić?

Dzieci także muszą wystąpić z wnioskiem przyznania nowego statusu pobytu, chyba że mają obywatelstwo brytyjskie z urodzenia. Dzieci, które mają obywatelstwo brytyjskie z urodzenia, mogą wystąpić z wnioskiem do urzędu paszportowego Zjednoczonego Królestwa w celu uzyskania dowodów potwierdzających obywatelstwo. Ważne jest, by posiadać brytyjski paszport jako dowód obywatelstwa, w szczególności przy wyjeździe ze Zjednoczonego Królestwa i przy wyjeździe do tego kraju. Więcej informacji znajduje się na [stronie internetowej](#).

Powinna Pani wystąpić z wnioskiem o przyznanie nowego statusu pobytu w imieniu Pani dzieci, wyjaśniając powody niedotrzymania terminu. Zgodnie z [wytycznymi](#) opublikowanymi przez władze Zjednoczonego Królestwa dla osób składających wnioski po terminie, wnioski takie powinny zostać uznane i rozpatrzone, tak jak gdyby zostały złożone w terminie.

W imieniu dzieci urodzonych w Zjednoczonym Królestwie po 30 czerwca 2021 r., nieposiadających brytyjskiego obywatelstwa z urodzenia, także należy wystąpić z wnioskiem przyznania nowego statusu pobytu. Wniosek należy złożyć w ciągu trzech miesięcy od narodzin dziecka. W przypadku niezłożenia wniosku w ciągu trzech miesięcy, nadal można wystąpić z wnioskiem, wyjaśniając powody niedotrzymania terminu.

7.28. Jak złożyć wniosek i jakie dokumenty są potrzebne?

Po upływie wyznaczonego terminu mogą Państwo złożyć wniosek, korzystając z tego samego formularza internetowego co w przypadku wniosków składanych w terminie.

Jeżeli nie posiadają Państwo paszportu ani krajowego dowodu osobistego i nie są w stanie szybko wyrobić nowego dokumentu tożsamości, mogą Państwo złożyć wniosek na formularzu papierowym rozsyłanym przez [EU Settlement Resolution Centre](#) (Centrum Rozwiązywania Problemów dotyczących Systemu Przyznawania Obywatelom UE Statusu Osoby Osiedlonej). +44 (0)300 123 7379. Po połączeniu się z EU Settlement Resolution Centre muszą Państwo wyjaśnić, dlaczego nie są w stanie przedstawić swojego paszportu lub krajowego dowodu osobistego. W takim przypadku należy załączyć do wniosku w formie papierowej alternatywny dopuszczalny dowód potwierdzający tożsamość.

Zarówno w formularzu internetowym, jak i w formularzu w formie papierowej przewidziano rubrykę, w której można wyjaśnić powody niedotrzymania terminu złożenia wniosku.

Jeżeli dysponują Państwo dowodami potwierdzającymi przyczyny niedotrzymania terminu, należy zawrzeć je we wniosku. Jeżeli wniosek nie będzie zawierał wystarczającej ilości

informacji, władze Zjednoczonego Królestwa skontaktują się z Państwem i poproszą o przekazanie dodatkowych informacji lub dowodów. Ważne jest, aby odpowiedzieli Państwo na wszelkie tego rodzaju zapytania ze strony władz Zjednoczonego Królestwa możliwie jak najszybciej.

7.29. Złożyłam wniosek po upływie terminu i nie przyznano mi jeszcze statusu. Czy oznacza to, że nie przysługuje mi żadna ochrona, skoro termin składania wniosków już minął?

Po złożeniu wniosku po terminie władze Zjednoczonego Królestwa wydadzą Pani zaświadczenie o złożeniu wniosku i – jeżeli uznają one, że podana przyczyna faktycznie uzasadniała niedotrzymanie terminu – przystąpią do rozpatrzenia zasadności Pani wniosku, tak jakby został on złożony w terminie.

Od momentu otrzymania przez Panią zaświadczenia o złożeniu wniosku aż do czasu, gdy Pani wniosek zostanie rozpatrzony, Pani prawa, w tym prawo pobytu, prawo do pracy, prawo do wynajmu i nauki w Zjednoczonym Królestwie, są chronione, a także może Pani bezpłatnie korzystać z Narodowej Służby Zdrowia.

7.30. Przegapiłem termin złożenia wniosku, ale mój wniosek złożony po terminie został rozpatrzony pozytywnie. Co to dla mnie oznacza?

Prawa przyznane Panu w ramach systemu przyznawania obywatelom UE statusu osoby osiedlonej są takie same jak prawa osób, których wnioski zostały złożone w terminie i rozpatrzone pozytywnie.

7.31. Przegapiłam termin złożenia wniosku, a mój wniosek złożony po terminie został odrzucony, gdyż powody niedotrzymania terminu uznano za niewystarczające. Co to dla mnie oznacza?

Jeżeli władze Zjednoczonego Królestwa nie uznają przedstawionych przez Panią przyczyn złożenia wniosku po terminie, wniosek zostanie odrzucony.

W takiej sytuacji otrzyma Pani (zazwyczaj emailem) pismo wyjaśniające, dlaczego przedstawione przez Panią powody nie zostały uznane. Może Pani odwołać się od decyzji odmownej w drodze administracyjnej procedury odwoławczej lub odwołania złożonego do niezależnego sądu w Zjednoczonym Królestwie, wnosząc o zbadanie tej odmownej decyzji. Jeżeli odwołanie w drodze procedury administracyjnej okaże się nieskuteczne, może Pani nadal wnieść odwołanie od tej odmownej decyzji do sądu w Zjednoczonym Królestwie. W niektórych nielicznych przypadkach może Pani uzyskać zezwolenie na ponowne złożenie wniosku. W przypadku otrzymania decyzji odmownej, od której zechce się Pani odwołać, warto zasięgnąć

opinii zarejestrowanego doradcy specjalizującego się w przepisach imigracyjnych obowiązujących w Zjednoczonym Królestwie.

7.32. Nie zamieszkiwałem w Zjednoczonym Królestwie przed końcem okresu przejściowego, ale otrzymałem zezwolenie na wjazd na mocy karty pobytowej członka rodziny po 30 czerwca 2021 r. Czy mnie również obowiązuje termin złożenia wniosku?

Członkowie rodziny posiadający kartę pobytową członka rodziny, którzy po 30 czerwca 2021 r. przybyli do Zjednoczonego Królestwa, aby dołączyć do poręczającego za nich obywatela UE, mają 3 miesiące od chwili przyjazdu na przedłożenie wniosku pobytowego władzom Zjednoczonego Królestwa. Jeżeli dołączający członek rodziny nie dotrzyma tego terminu, złożenie wniosku jest możliwe również po jego upływie, ale należy wówczas przedstawić uzasadniony powód opóźnienia, zgodnie z procedurą opisaną powyżej. Jeżeli władze Zjednoczonego Królestwa uznają podaną przyczynę niedotrzymania terminu za zasadną i jeżeli spełnione będą warunki kwalifikacyjne, wniosek zostanie rozpatrzony pozytywnie.

Jeżeli jest Pan członkiem rodziny i złożył Pan wniosek o przyznanie wstępnego statusu osoby osiedlonej lub statusu osoby osiedlonej, przebywając poza terytorium Zjednoczonego Królestwa, a po otrzymaniu statusu przyjechał Pan do Zjednoczonego Królestwa, nie obowiązuje Pana trzymiesięczny termin złożenia wniosku, ponieważ został już Panu przyznany status wymagany do legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

7.33. Gdzie mogę znaleźć dodatkowe informacje?

Informacje na temat brexitu, systemu przyznawania obywatelom UE statusu osoby osiedlonej oraz związanych z tym praw i uprawnień znajdują się na [tej stronie internetowej](#).

8. Kwalifikacje zawodowe

- *Kwalifikacje zawodowe w obecnych przepisach UE*

8.1. Co oznacza pojęcie „kwalifikacji zawodowych”?

Kwalifikacje zawodowe to określone w przepisach prawa szczególne wymagania dotyczące kwalifikacji, jakie dana osoba musi posiadać, aby uprawiać zawód regulowany lub prowadzić działalność regulowaną w danym kraju.

Wymogi te są różne w odniesieniu do różnych zawodów. Również wymagania dotyczące tego samego zawodu lub rodzaju działalności mogą się różnić między poszczególnymi krajami.

W ramach kwalifikacji zawodowych może być wymagane ukończenie określonych studiów lub szkoleń lub doświadczenie zawodowe. Potwierdzeniem uzyskania kwalifikacji mogą być odpowiednie dyplomy, świadectwa lub certyfikaty bądź poświadczenia kompetencji lub doświadczenia zawodowego.

8.2. Czy kwalifikacje uznawane w jednym państwie członkowskim są ważne w innym państwie członkowskim?

Obywatele UE mają prawo wykonywać swój zawód jako pracownik najemny albo osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje.

Przedstawiciel danego zawodu (np. fizjoterapeuta), który ukończył szkolenie i uzyskał kwalifikacje w jednym państwie członkowskim, a następnie postanowi zamieszkać i pracować w innym państwie członkowskim, w którym dostęp do tego zawodu i jego wykonywanie jest regulowane – musi przed podjęciem pracy uzyskać w tym państwie członkowskim uznanie swoich kwalifikacji.

W myśl przepisów UE państwa członkowskie regulujące określone zawody muszą – na ściśle określonych warunkach – rozważyć kwalifikacje uzyskane w innych państwach członkowskich w celu ich uznania i dopuszczenia danej osoby do zawodu.

W przypadku kilku zawodów (lekarze, pielęgniarki, lekarze dentyści, lekarze weterynarii, położne, farmaceuci i architekci) istnieje system automatycznego uznawania kwalifikacji w oparciu o wspólne minimalne wymagania w zakresie kształcenia. Ponadto przedstawiciele niektórych zawodów – głównie w obszarach rzemiosła, przemysłu i handlu – mogą skorzystać z systemu automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie doświadczenia, o ile spełnią pewne warunki.

W przypadku innych zawodów przyjmujące państwo członkowskie może nałożyć środki wyrównawcze w stosunku do przybywającego pracownika, o ile tylko jego kwalifikacje

zawodowe w obiektywny sposób różnią się znacznie od kwalifikacji wymaganych w tym państwie członkowskim.

Państwo członkowskie, w którym dana osoba ubiega się o uznanie kwalifikacji, musi wydać stosowną decyzję w ściśle określonym terminie. Od decyzji takiej można się odwołać na mocy prawa krajowego; nie może ona być arbitralna i musi być w pełni zgodna z prawem UE.

Ponadto pewne szczegółowe zasady mogą mieć zastosowanie do niektórych zawodów, takich jak zawody prawnicze.

Opisany system UE nie ma zastosowania do uznawania wniosków składanych przez obywateli spoza UE, chyba że istnieją w tym zakresie szczególne ustalenia, np. dotyczące obywateli Szwajcarii i państw EOG.

Kwalifikacje uzyskane przez obywateli UE w państwach nienależących do Unii są objęte systemem UE tylko pod warunkiem zrównania ich z kwalifikacjami unijnymi. Następuje to po trzech latach wykonywania zawodu w państwie członkowskim, które uznało takie kwalifikacje jako pierwsze.

8.3. Jak traktowane są obecnie kwalifikacje uznawane w jednym państwie członkowskim w sytuacji tymczasowego albo okazjonalnego świadczenia usług w innym państwie członkowskim?

W przypadku większości zawodów regulowanych prawo UE zezwala państwu członkowskiemu, w którym ma być świadczona dana usługa, jedynie na zwrócenie się o uprzednią deklarację ze strony osoby wykonującej dany zawód. Taką deklarację można złożyć raz do roku (lub raz na 18 miesięcy w przypadku europejskiej legitymacji zawodowej) i można do niej dołączyć ograniczoną liczbę świadectw.

Nie dopuszcza się wstępnego sprawdzania kwalifikacji przez państwo członkowskie, w którym ma być świadczona dana usługa. Ważnym wyjątkiem są zawody wiążące się z ryzykiem poważnej szkody dla zdrowia lub bezpieczeństwa usługobiorcy. Sprawdzenie takie nie może wykraczać poza zakres niezbędny do tego konkretnego celu.

Ponadto w przypadku takich zawodów jak lekarze, pielęgniarki, lekarze dentyści, lekarze weterynarii, położne, farmaceuci i architekci, objętych systemem automatycznego uznawania kwalifikacji, nie można wymagać wstępnego sprawdzania kwalifikacji. Dopuszczalny jest jedynie wymóg corocznego uprzedniego przedstawiania deklaracji.

- Kwalifikacje zawodowe w umowie o wystąpieniu

8.4. Jaki wpływ na tę sytuację miało wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE?

Po upływie okresu przejściowego unijny system prawny opisany powyżej nie ma już zastosowania w Zjednoczonym Królestwie.

Wszelkie kwestie dotyczące uznawania kwalifikacji obywateli Unii w Zjednoczonym Królestwie i możliwości świadczenia w tym państwie usług regulują przepisy i warunki krajowe bez możliwości korzystania z praw przewidzianych w przepisach UE.

8.5. Co przewiduje umowa o wystąpieniu?

Umowa o wystąpieniu zmierza w tym zakresie przede wszystkim do tego, aby brexit nie wpłynął na ważność kwalifikacji obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa, którzy w chwili wygaśnięcia okresu przejściowego mieszkają legalnie w państwie przyjmującym, a już uprzednio uzyskali uznanie swoich kwalifikacji w tym państwie na mocy określonych uregulowań UE, oraz na ich prawo do wykonywania zawodu w tym państwie.

To samo należy zapewnić osobom, które pod koniec okresu przejściowego będą pracownikami przygranicznymi w państwie, w którym uzyskali uznanie swoich kwalifikacji i prawo do wykonywania zawodu.

Umowa o wystąpieniu obejmuje również złożone już przez te osoby, a jeszcze nierozpatrzone wnioski o uznanie kwalifikacji.

Umowa o wystąpieniu nie gwarantuje obywatelom UE wykonującym zawody regulowane, posiadającym kwalifikacje nabyte w Zjednoczonym Królestwie i przebywającym w tym kraju, uzyskania na podstawie prawa Unii – w jakimkolwiek państwie członkowskim UE – uznania ich kwalifikacji zawodowych po zakończeniu okresu przejściowego ani prawa tymczasowego lub okazjonalnego świadczenia usług w którymś z tych państw.

Umowa o wystąpieniu nie chroni ważności w pozostałej części UE zezwoleń wydanych przez władze Zjednoczonego Królestwa w niektórych sektorach (szczególnie w sektorze transportu) ważnych w całej Europie w ramach rynku wewnętrznego, ani ważności zezwoleń wydanych przez władze państw członkowskich UE w Zjednoczonym Królestwie.

8.6. Jestem architektem z Estonii, mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Czy mogę nadal wykonywać swój zawód?

Tak. Jeżeli Pana kwalifikacje zawodowe zostały uznane w Zjednoczonym Królestwie i spełnia Pan wszystkie warunki dotyczące wykonywania zawodu w tym kraju, może Pan wykonywać działalność zawodową na podstawie otrzymanej decyzji w sprawie uznania kwalifikacji.

8.7. Jestem belgijskim fizjoterapeutą, mieszkam w Irlandii, a pracuję jako fizjoterapeuta w Zjednoczonym Królestwie, gdzie uznano moje kwalifikacje. Czy mogę w dalszym ciągu świadczyć usługi w Zjednoczonym Królestwie jako pracownik przygraniczny?

Tak. Jeżeli Pana kwalifikacje zawodowe zostały uznane w Zjednoczonym Królestwie, może Pan nadal wykonywać działalność zawodową na podstawie otrzymanej decyzji w sprawie uznania kwalifikacji.

8.8. Jestem obywatelką Finlandii i w tym kraju mieszkam. Studiuję obecnie na lokalnej uczelni, która ma umowę partnerską z brytyjskim uniwersytetem. Po ukończeniu studiów uzyskam brytyjski dyplom. Jaki będzie status moich kwalifikacji, jeśli uzyskam dyplom po zakończeniu okresu przejściowego?

Jeśli Pani dyplom będzie wydany przez instytucję (uczelnię lub instytut zawodowy) ze Zjednoczonego Królestwa, to będzie on stanowił kwalifikację pozaunijną, która nie będzie uznawana w ramach systemu UE.

Warunki dostępu do zawodów regulowanych w Zjednoczonym Królestwie będą zależały od prawa krajowego i polityki imigracyjnej, przepisów szczegółowych dotyczących dostępu do danego zawodu oraz od sposobu traktowania cudzoziemców posiadających dyplomy Zjednoczonego Królestwa wydane na podstawie umów w ramach edukacji w systemie franczyzy.

9. Ubezpieczenie społeczne

9.1. Jestem Hiszpanem, pracuję w Zjednoczonym Królestwie i posiadam status nadany w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Jak wygląda moje zabezpieczenie społeczne?

W zakresie zasad zabezpieczenia społecznego umowa o wystąpieniu ma na celu zapewnienie, aby nic się nie zmieniło. Przepisy unijne nadal mają zastosowanie do osób chronionych na mocy umowy o wystąpieniu. Oznacza to między innymi, że:

- za Pańskie **świadczenia z zabezpieczenia społecznego** nadal odpowiada Zjednoczone Królestwo – płaci Pan składki w Zjednoczonym Królestwie i ma Pan prawo do otrzymywania brytyjskich świadczeń bez żadnej dyskryminacji;
- ma Pan **dostęp do opieki zdrowotnej w Zjednoczonym Królestwie** na takich samych warunkach jak obywatele brytyjscy;
- podczas **wyjazdu wakacyjnego do Unii Europejskiej** może Pan korzystać z brytyjskiej europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego (będzie Pan jednak musiał złożyć wniosek o wydanie nowej karty EKUZ – zob. <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>);
- jeśli Pańskie dzieci mieszkają w Hiszpanii, a ma Pan prawo do brytyjskich świadczeń rodzinnych, to nadal otrzymuje je Pan bez żadnych potrąceń, tak jak gdyby dzieci mieszkały razem z Panem w Zjednoczonym Królestwie (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
- **jeśli po zakończeniu okresu przejściowego urodziły się Panu dzieci**, a ma Pan prawo do świadczeń rodzinnych według brytyjskich przepisów, to otrzymuje Pan świadczenia, nawet jeśli dzieci mieszkają np. w Hiszpanii (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
- **jeśli stanie się Pan bezrobotny**, będzie Pan miał prawo do brytyjskich świadczeń dla bezrobotnych i będzie Pan mógł otrzymywać je przez dozwolony okres również w państwie członkowskim UE, podczas szukania tam pracy (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=pl>);
- **gdy przejdzie Pan na emeryturę**, będzie Pan uprawniony do otrzymywania brytyjskiej emerytury na warunkach przewidzianych w ustawodawstwie krajowym:
 - jeśli Pański okres ubezpieczenia emerytalnego nie wystarcza do uzyskania prawa do brytyjskiej emerytury, w Zjednoczonym Królestwie uwzględnione zostaną w koniecznym zakresie okresy ubezpieczenia z państw członkowskich UE;

- jeśli postanowi Pan powrócić do Hiszpanii:
 - będzie Pan nadal otrzymywać brytyjską emeryturę bez żadnych potrąceń;
 - będzie ona nadal waloryzowana;
 - decyzja o tym, kto pokrywa Pana koszty opieki zdrowotnej, będzie podejmowana na podstawie Pana miejsca zamieszkania i wszelkich innych otrzymywanych przez Pana świadczeń;

szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=pl;>

- **po Pańskiej śmierci osoby uprawnione do otrzymywania brytyjskiej renty rodzinnej** mogą zwrócić się o nią i otrzymywać ją bez żadnych potrąceń, nawet mieszkając w Hiszpanii.

9.2. Przez jak długi okres może mnie chronić umowa o wystąpieniu?

Jest Pan chroniony przez cały okres nieprzerwanego pozostawania w sytuacji powiązania ze Zjednoczonym Królestwem i jednym z państw członkowskich.

Przykładowo: jako obywatel Polski, mieszkający w Zjednoczonym Królestwie i pracujący tam dla brytyjskiego pracodawcy pod koniec okresu przejściowego, jest Pan nadal objęty umową o wystąpieniu, o ile nadal trwa „powiązanie transgraniczne”.

„Powiązanie transgraniczne” pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a państwem członkowskim UE istnieje dopóty, dopóki mieszka Pan w Zjednoczonym Królestwie i pracuje tam u brytyjskiego pracodawcy.

Może ono istnieć nadal, nawet jeśli Pańska sytuacja ulegnie zmianie – ochrona jest zachowana pod warunkiem utrzymania „powiązania transgranicznego” ze Zjednoczonym Królestwem. Czyli jest Pan nadal chroniony np. w następujących sytuacjach:

- pracuje Pan nadal u brytyjskiego pracodawcy w Zjednoczonym Królestwie i podejmuje dodatkową pracę w Irlandii;
- pracuje Pan nadal u brytyjskiego pracodawcy w Zjednoczonym Królestwie, ale przenosi Pan swoje miejsce zamieszkania do Irlandii;
- odchodzi Pan z pracy u brytyjskiego pracodawcy i podejmuje pracę w Irlandii, ale nadal zamieszkuje Pan w Zjednoczonym Królestwie;
- Pańska umowa o pracę wygasa i zawiera Pan nową umowę z pracodawcą irlandzkim, ale pracę wykonuje Pan nadal w Zjednoczonym Królestwie;
- staje się Pan bezrobotny bez prawa do świadczenia dla bezrobotnych i nadal zamieszkuje Pan w Zjednoczonym Królestwie;

- staje się Pan bezrobotny, otrzymuje Pan świadczenie dla bezrobotnych, wyjeżdża Pan do Polski i nadal pobiera Pan tam brytyjskie świadczenie dla bezrobotnych przez dozwolony okres, poszukując pracy (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=pl>);
- nie udaje się Panu znaleźć pracy w Polsce w ciągu dozwolonego okresu i wraca Pan niezwłocznie do Zjednoczonego Królestwa poszukiwać tam pracy;
- Pańska umowa o pracę wygasa i pozostaje Pan w Zjednoczonym Królestwie, nie podejmując nowej pracy w oczekiwaniu na osiągnięcie wieku emerytalnego;
- przechodzi Pan na emeryturę w Zjednoczonym Królestwie;

Zasady koordynacji zabezpieczenia społecznego nie będą jednak już Pana obejmować w pełni, jeśli po wygaśnięciu umowy o pracę przeniesie Pan swoje miejsce zamieszkania do Polski (lub innego państwa członkowskiego). W takiej sytuacji dzięki umowie o wystąpieniu nie utraci Pan nabytych okresów ubezpieczenia. Na podstawie okresów ubezpieczenia nabytych w Zjednoczonym Królestwie będzie Pan mógł otrzymywać świadczenia po spełnieniu warunków przewidzianych w przepisach krajowych (np. po osiągnięciu wieku emerytalnego).

Proszę pamiętać, że jeśli nabył Pan prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed powrotem do Polski (lub przenosinami do innego państwa członkowskiego) i wróci Pan do Zjednoczonego Królestwa zanim to prawo wygaśnie, będzie Pan nadal objęty pełną ochroną w zakresie zabezpieczenia społecznego przewidzianą w umowie o wystąpieniu.

9.3. Jestem obywatelką francuską, mieszkam we Francji i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Czy jestem nadal objęta zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego?

Tak – dopóki Pani sytuacja jest powiązana ze Zjednoczonym Królestwem (więcej szczegółów w odpowiedzi na pytanie 9.1 dotyczące ubezpieczenia społecznego).

Dopóki pracuje Pani w Zjednoczonym Królestwie, nadal zapewnia ono Pani zabezpieczenie społeczne, co oznacza m.in., że:

- musi Pani opłacać w Zjednoczonym Królestwie **składki na ubezpieczenie społeczne** i ma Pani prawo otrzymywać brytyjskie świadczenia bez jakiegokolwiek dyskryminacji;
- Zjednoczone Królestwo nadal zapewnia Pani **pokrycie kosztów opieki zdrowotnej** w miejscu zamieszkania, czyli we Francji;
- podczas **wyjazdu wakacyjnego do Unii Europejskiej** może Pani korzystać z brytyjskiej europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego (będzie Pani jednak musiała wcześniej złożyć wniosek o wydanie EKUZ nowego typu);

- **jeśli Pani dzieci mieszkają we Francji**, a ma Pani prawo do świadczeń rodzinnych, to nadal je Pani otrzymuje bez żadnych potrąceń, tak jak gdyby dzieci mieszkały razem z Panią w Zjednoczonym Królestwie (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
- **jeśli będzie Pani mieć dzieci po zakończeniu okresu przejściowego**, a ma Pani prawo do świadczeń rodzinnych na podstawie brytyjskich przepisów, to otrzymuje Pani świadczenia, nawet jeśli dzieci mieszkają we Francji; (szczegółowe informacje o przepisach obowiązujących w tym zakresie: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=pl>);
- **jeśli zostanie Pani bezrobotna**, będzie Pani objęta zasadami koordynacji zabezpieczenia społecznego (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=pl>);
- **gdy przejdzie Pani na emeryturę**, będzie Pani uprawniona do otrzymywania brytyjskiej emerytury na warunkach przewidzianych w przepisach krajowych Zjednoczonego Królestwa:
 - jeśli Pani okres ubezpieczenia emerytalnego nie wystarcza do uzyskania prawa do brytyjskiej emerytury, w Zjednoczonym Królestwie uwzględnione zostaną w koniecznym zakresie okresy ubezpieczenia z państw członkowskich UE;
 - będzie Pani otrzymywać brytyjską emeryturę bez żadnych potrąceń, nawet mieszkając we Francji;
 - będzie ona nadal waloryzowana;
 - decyzja o tym, kto pokrywa Pani koszty opieki zdrowotnej, będzie podejmowana na podstawie Pani miejsca zamieszkania i wszelkich innych otrzymywanych przez Panią świadczeń;

szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=pl>;

- **po Pani śmierci osoby uprawnione do otrzymywania brytyjskiej renty rodzinnej** będą mogły otrzymywać ją bez żadnych potrąceń, nawet mieszkając we Francji.

9.4. Jestem obywatelem Bułgarii, tam mieszkam, a pracuję zarówno w Bułgarii, jak i w Zjednoczonym Królestwie. Czy jestem nadal objęty zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego?

Tak – dopóki Pana sytuacja jest powiązana ze Zjednoczonym Królestwem (więcej szczegółów w odpowiedzi na pytanie 9.1 dotyczące ubezpieczenia społecznego).

Nadal podlega Pan przepisom tylko jednego kraju w zakresie zabezpieczenia społecznego. Wybór tych przepisów będzie zależał od tego, jaką pracę Pan wykonuje i gdzie Pan mieszka (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=pl>).

9.5. Jestem obywatelką Włoch i pracuję w Zjednoczonym Królestwie jako urzędnik włoskiej służby cywilnej. Czy jestem nadal objęta zasadami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego?

Tak – dopóki Pani sytuacja jest powiązana ze Zjednoczonym Królestwem (więcej szczegółów w odpowiedzi na pytanie 9.1 dotyczące ubezpieczenia społecznego).

Za Pani zabezpieczenie społeczne nadal będą odpowiadać Włochy (szczegóły: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=pl>).

9.6. Jestem obywatelem Czech, tam też mieszkam i pracuję. W momencie wygaśnięcia okresu przejściowego będę akurat na wakacjach w Zjednoczonym Królestwie. Czy nadal będę mógł korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego?

Tak – aż do końca wyjazdu. Może Pan korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego w Zjednoczonym Królestwie zarówno w przypadku otrzymywania niezbędnej opieki zdrowotnej podczas wakacji przed końcem okresu przejściowego, jak i w przypadku, gdy potrzeba opieki zdrowotnej pojawi się po zakończeniu okresu przejściowego.

9.7. Jestem obywatelem Malty, tam też mieszkam i pracuję. Zamierzam pojechać na wakacje do Zjednoczonego Królestwa. Czy będę mógł w czasie tego wyjazdu korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego?

Nie. Umowa o wystąpieniu nie przewiduje możliwości korzystania w przyszłości z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego podczas pobytów wakacyjnych w Zjednoczonym Królestwie.

9.8. Jestem obywatelem Włoch, od 2019 r. studiuje w Zjednoczonym Królestwie. Czy będę mógł korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego, jeśli moje studia będą trwać po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak – będzie Pan mógł korzystać z europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego tak długo, jak długo potrwa Pański nieprzerwany pobyt w Zjednoczonym Królestwie. Krótkie wyjazdy do Włoch (np. na wakacje) nie będą się liczyć jako przerwa w pobycie w Zjednoczonym Królestwie na potrzeby studiów.

9.9. Jestem obywatelką chorwacką, mieszkam i pracuję w Chorwacji. Przed wygaśnięciem okresu przejściowego rozpoczęłam specjalne leczenie w Zjednoczonym Królestwie. Czy będę mogła kontynuować leczenie po zakończeniu okresu przejściowego?

Tak. Umowa o wystąpieniu zapewnia osobom, które złożyły wniosek o zgodę na zaplanowane leczenie w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, prawo do kontynuacji tego leczenia.

9.10. Jestem Hiszpanem i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Wkrótce osiągnę wiek emerytalny. Co stanie się z moimi brytyjskimi i hiszpańskimi prawami emerytalnymi?

Nic się nie zmieni – Pańskie brytyjskie i hiszpańskie prawa emerytalne będą zapewnione tak samo jak obecnie. Będzie Pan uprawniony do otrzymywania emerytury na warunkach przewidzianych w ustawodawstwie krajowym z uwzględnieniem, w niezbędnym zakresie, okresów zatrudnienia ukończonych w państwach członkowskich UE. Jej wysokość będzie obliczana według takich samych zasad, a ponadto, w zależności od sytuacji i obowiązujących przepisów unijnych, nawet jeśli postanowi Pan przenieść się do Hiszpanii lub innego państwa członkowskiego UE, będzie Pan miał prawo do tego, aby Pańska emerytura była tam nadal wypłacana i waloryzowana.

9.11. Niedawno przestałam pracować i pobieram teraz emeryturę państwową jednocześnie ze Zjednoczonego Królestwa i ze Słowenii, gdzie byłam wcześniej zatrudniona. Co się stanie z moją emeryturą?

Pani emerytura jest bezpieczna. Będzie Pani w dalszym ciągu otrzymywać emeryturę ze Zjednoczonego Królestwa i ze Słowenii, tak jak dotychczas. Pani brytyjska emerytura będzie nadal waloryzowana, tak jak do tej pory.

9.12. Pracowałem przez 12 lat w Zjednoczonym Królestwie. Potem wyjechałem i teraz pracuję w Austrii. Jak będą traktowane moje okresy zatrudnienia – i ubezpieczenia – w Zjednoczonym Królestwie i w Austrii, kiedy przejdę na emeryturę (ok. 2035 r.)?

Pańskie okresy zatrudnienia nadal będą uwzględniane. Po przejściu na emeryturę będzie Pan zatem otrzymywać świadczenie ze Zjednoczonego Królestwa (ściślej rzecz biorąc, będzie to część świadczenia odpowiadająca 12 latom pracy) i z Austrii (część świadczenia odpowiadająca

liczbie lat przepracowanych w tym kraju) na takich samych warunkach, jakie obowiązują obecnie w UE.

9.13. Całe życie pracowałam w Zjednoczonym Królestwie, a od czasu przejścia na emeryturę mieszkam we Francji. Martwię się, że moja brytyjska emerytura przestanie być waloryzowana.

W umowie o wystąpieniu stwierdzono wyraźnie, że wszystkie świadczenia socjalne, takie jak emerytury, będą w dalszym ciągu waloryzowane zgodnie z przepisami krajowymi nawet w przypadku, gdy emeryt mieszka w państwie członkowskim UE, a nie w Zjednoczonym Królestwie.

9.14. Jeżeli w przyszłości zdecyduję się wyjechać ze Zjednoczonego Królestwa, czy będę mógł nadal pobierać przysługujące mi tam świadczenia socjalne?

Jeżeli będzie Pan chroniony na mocy umowy o wystąpieniu, zachowa Pan prawo do transferu wszystkich świadczeń socjalnych w obie strony – zarówno do państw UE, jak i do Zjednoczonego Królestwa, na takich samych warunkach, jak przewidziane w przepisach UE.

9.15. Całe życie pracowałem w Belgii, a teraz przeszedłem na emeryturę i mieszkam w Zjednoczonym Królestwie. Przed zakończeniem okresu przejściowego mogłem korzystać z opieki zdrowotnej w lokalnym szpitalu bez żadnych zbędnych formalności. Czy to się zmieniło?

Nic się nie zmieniło po zakończeniu okresu przejściowego. Belgia dalej będzie zwracać koszty Pańskiej przyszłej opieki zdrowotnej w Zjednoczonym Królestwie, tak jak miało to miejsce do tej pory.

9.16. Jestem obywatelem Finlandii, mieszkam i pracuję w tym kraju. Moja żona i dzieci mieszkają jednak w Zjednoczonym Królestwie. Jako członkowie mojej rodziny mają prawo do opieki zdrowotnej na koszt Finlandii, a ja przed zakończeniem okresu przejściowego otrzymywałem fińskie świadczenia rodzinne. Czy to się zmieniło?

Jeżeli te uprawnienia istniały już na koniec okresu przejściowego, to nic się nie zmieniło. Członkowie Pana rodziny będą nadal korzystać z opieki zdrowotnej w Zjednoczonym Królestwie na koszt Finlandii, a Pan będzie nadal otrzymywał fińskie świadczenia rodzinne, mimo że Pana dzieci mieszkają w Zjednoczonym Królestwie.

9.17. Jestem pracownikiem z Niemiec, a mój niemiecki pracodawca oddelegował mnie do Zjednoczonego Królestwa w 2019 r. Jestem nadal ubezpieczony w Niemczech, a mój dokument przenośny A1 wygasa dopiero we wrześniu 2021 r. Czy oznacza to, że dokument ten będzie nadal ważny w 2021 r.?

Umowa o wystąpieniu nie obejmuje delegowania pracowników w ramach świadczenia usług. Bez uszczerbku dla przyszłej umowy ze Zjednoczonym Królestwem dotyczącej koordynacji zabezpieczenia społecznego, oznacza to, że od dnia 1 stycznia 2021 r. nie ma już podstawy prawnej do takich oddelegowań między państwami członkowskimi a Zjednoczonym Królestwem i Pana dokument przenośny A1 nie będzie już ważny.

Dotyczy to tylko dokumentów przenośnych A1 wydanych w związku z oddelegowaniem w celu świadczenia usługi. Dokumenty przenośne A1 wydane z innych powodów, na przykład osobie przebywającej w Zjednoczonym Królestwie na kursie szkoleniowym lub osobom pracującym jednocześnie w Zjednoczonym Królestwie i w państwie członkowskim, są nadal ważne po dniu 1 stycznia 2021 r.

9.18. Jestem osobą samozatrudnioną i pracuję zarówno w Zjednoczonym Królestwie, jak i we Francji. Mieszkam we Francji, ale jestem ubezpieczony w Zjednoczonym Królestwie. Posiadam dokument przenośny A1 wydany przez Zjednoczone Królestwo, a także dokument przenośny S1, którego używam w celu uzyskania dostępu do opieki zdrowotnej we Francji na koszt Zjednoczonego Królestwa. Czy dokumenty te są nadal ważne i czy mogę je odnowić po ich wygaśnięciu?

Ze względu na fakt, że znajduje się Pan w sytuacji transgranicznej obejmującej Zjednoczone Królestwo i państwo członkowskie, jest Pan chroniony na mocy umowy o wystąpieniu. Przepisy unijne dotyczące koordynacji zabezpieczenia społecznego mają zatem nadal zastosowanie w stosunku do Pana i dokumenty te pozostają ważne po dniu 31 grudnia 2020 r. Obejmuje to Pana dokument przenośny A1, gdyż nie był on wydany w związku z oddelegowaniem w celu świadczenia usługi. Dopóki pozostaje Pan w tej sytuacji transgranicznej, Pana dokumenty mogą być odnawiane w ramach tych samych przepisów, które miały zastosowanie przed dniem 1 stycznia 2021 r.

9.19. Moi rodzice są obywatelami Niderlandów. Przeprowadzili się do Zjednoczonego Królestwa w 1990 r. i posiadają obecnie nowy status pobytu w ramach systemu przyznawania statusu osoby osiedlonej. Urodziłem się w Zjednoczonym Królestwie 19 lat temu (jestem więc osobą posiadającą od urodzenia podwójne

obywatelstwo: holenderskie i brytyjskie) i mieszkałem tu całe życie. Dwa lata temu zacząłem pracować. Moi rodzice planują w przyszłości wrócić do Niderlandów. Jeżeli ja również przeprowadzę się do Niderlandów, to czy będę mógł nadal pobierać przysługujące mi świadczenia socjalne?

Ma Pan co prawda podwójne obywatelstwo, ale mieszkał Pan całe życie w Zjednoczonym Królestwie i nie korzystał Pan do 1 stycznia 2021 r. z prawa do swobodnego przemieszczania się. Nie chroni Pana zatem umowa o wystąpieniu. Oznacza to, że jeśli przeprowadzi się Pan do Niderlandów, nie będzie Pan mógł na podstawie umowy o wystąpieniu przenieść tam nabytych przez Pana praw w zakresie zabezpieczenia społecznego. Pozostaje to bez uszczerbku dla przyszłej umowy ze Zjednoczonym Królestwem dotyczącej koordynacji zabezpieczenia społecznego.

10. **Przydatne linki**

Umowa o wystąpieniu

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02020W/TXT-20200613>

Traktaty UE

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

Wytyczne dotyczące części umowy o wystąpieniu poświęconej prawom obywateli

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520(05))

Porady dotyczące praw przysługujących w Zjednoczonym Królestwie

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_pl.htm

Ulotka „Co powinieneś wiedzieć jako obywatel UE mieszkający w Wielkiej Brytanii”

Ulotka „Informacje dla starszych obywateli UE mieszkających w Wielkiej Brytanii”

Ulotka „Co powinieneś wiedzieć jako obywatel państwa spoza UE mieszkający w Wielkiej Brytanii, jeśli masz lub miałeś powiązanie rodzinne z obywatelem UE”

<https://www.gov.uk/government/publications/social-security-arrangements-between-the-uk-and-the-eu-from-1-january-2021-staff-guide>

Obecnie obowiązujące przepisy unijne dotyczące formalności związanych z pobytem obywateli UE i członków ich rodzin

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/eu-family-members-registration/index_pl.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/non-eu-family-members-residence-card/index_pl.htm

Dyrektywa 2004/38/WE („dyrektywa o swobodnym przemieszczaniu się”)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02004L0038-20110616&qid=1608543214527>

Rozporządzenie (UE) nr 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20190731&qid=1608542011012>

Obecne przepisy UE w sprawie swobodnego przepływu pracowników w zawodach regulowanych

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_en.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Dyrektywa 2005/36/WE („dyrektywa w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych”)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02005L0036-20200424&qid=1608542039754>

Obecne przepisy UE w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

<https://europa.eu/youreurope/citizens/health>

<https://europa.eu/youreurope/citizens/work>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=849>

Rozporządzenie (WE) nr 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02004R0883-20190731&qid=1608542063115>

Rozporządzenie (WE) nr 987/2009

<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/2018-01-01>